

FRENK LARAMI

DOŠAO JE HOLIDEJ

BROJ 264 • CENA 4,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Italija 2.000 ITL
Švajcarska 2,30 CHF
Austrija 19,00 ATS
Makedonija 36,00 DEN
Slovenija 250 SIT

ČOVEK NA LOŠEM GLASU

★ DOK HOLIDEJ ★

264

Frenk Larami

ČOVEK NA LOŠEM GLASU

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 264

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

TRAMP CALLAGAN

Recenzija i adaptacija

Zorka ĆIRIĆ

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franja VARGA

Naslovna strana

Franja VARGA

Korektori

Jelena NAĐ

Eržebet PREC

Štampa: 23. II 1996.

Tržište: 5. III 1996.

Izdaje: MARKETPRINT, DD za izdavačku delatnost, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: NLP FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – TRAMP CALLAGAN

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ĆIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Mišljenjem Republičkog Sekretarijata za kulturu ovo izdanje se svrstava u tarifni broj 8 Zakona o privremenim merama o porezu na promet proizvoda i usluga (S. L. SFRJ 4/91).

Imao je široko lice, žućkaste oči, kratak nos i debela usta. Brada mu je bila isturena, a ispod širokog oboda šešira videlo se nisko čelo. Iznad očiju imao je čekinjaste obrve. Bilo je to nimalo prijatno lice. Siva platnena košulja bila mu je razdrljena na grudima, a svetao prsluk i pantalone pohabani. Širok opasač, sa futrolom iz koje je virio revolver kalibra 38 nosio je nisko nad bedrom. Revolver je bio jedino što je delovalo čisto na ovom čoveku.

Prašnjave čizme širokih sara bile su potpuno iskrivljene, a koža na nekoliko mesta naprsla. Loša i dotrajala obuća u ovom delu Zapada, naročito je padala u oči. Takvu obuću nosio je poslednji bednik, onaj koji nije imao konja.

Rik Kalagan nije imao konja i to već odavno. Poslednje mesto gde je radio bio je Holbornov rašč. No, od tada je prošlo već nekoliko godina.

Sunce nad Novim Meksikom je nemilosrdno žarilo. Žega je bila nepodnošljiva, a jara poput izmaglice lebdela je nad usijanim peskom.

Kalagan je stajao pred ulazom u mali grad Frederik i gledao u pravcu Zapada.

Šupe sagrađene na severnom delu naselja bacale su samo kratku senku,

tako da se Kalagan pribio uz drvene zidove. Međutim, nije bežao samo od sunca, nego i od mesnog šerifa.

Rik Kalagan nije znao da li mu je šerif već za petama. U svakom slučaju, neće dugo ostati neotkriven. U jednoj od kuća ukrao je komad dimljenog mesa, hleb i sir. Uspelo mu je da izmakne neprimećen. Međutim, kada je u dvorištu sledeće kuće kraj stepenica ugledao par čizama tri puta boljih od onih koje je imao na nogama, odlučio je da i njih prisvoji. Ispostavilo se međutim, da je vučjak veliki kao tele, imao nešto protiv.

Skitnici je u poslednjem trenutku uspelo da zatvori vrata i spase se psa.

Pomamno lajanje skrenulo je pažnju građana. Kalagan je kao bez glave bežao kroz dvorišta, preskakao zidove i najzad, kroz hodnik jedne kuće dokopao se sporedne ulice. Dok je prolazio hodnikom, jedna bočna vrata su se otvorila i starica je gotovo naletela na njega. Nesrećna žena je kriknula od straha i uletela u kuhinju.

Kada se dokopao kraja hodnika u sporednoj uličici ugledao je na pet jardi pred sobom čoveka svetlih budnih očiju i što je najgore, sa metalnom zvezdom na levoj strani grudi.

Šerif!

Kalagan koji se do sada bar sto puta našao u sličnoj situaciji, odmah se pribrao. Okrenuo se nazad prema hodniku, podigao ruku u znak pozdrava i doviknuo hrapavim glasom, kao da se tobož s nekim pozdravlja. – Do viđenja! – Čak je bio dovoljno pribran da čuvara zakona pozdravi dodirnuvši obod šešira. Krenuo je bez žurbe do sledeće ulice, pa tek onda, kada je bio siguran, zašavši za ugao, da ga šerif ne vidi, počeo je da trči. Ponovo je prošao kroz dvorište, bašte i kuće, dok se nije dokopao ovih šupa. To nije moglo dugo da traje. Sigurno će se uskoro neko pojaviti, pre svega, čovek sa zvezdom.

Skitnica Kalagan, trljao je zapuštenu bradu.

Prokletstvo, mora da se nekako dokopa konja!

Podigao je pogled prema kobaltnoplavom nebu i bez straha, razmišljao je o tome šta ova poseta Frederiki može da mu donese.

Dve godine, možda. Ukoliko sudija bude oštar, i pet!

Šta mari? Ionako je proveo mnoge godine u kaznionicama.

Bez obzira na pseći život koji je vodio, bilo je ipak bolje da je na slobodi, nego u nekom strašnom kamenolomu. Tamo je iz dana u dan morao da razbija teške kamene blokove i da za taj mukotrpn rad ne dobije ni centa. Tamo može da bude sluga, rob bez plate, pas

koji dobija samo bubotke i batine i ništa drugo.

Kada bi samo negde mogao da se pri-taji, dok se noć ne spusti. Noć je bila njegova najvernija prijateljica, jer je svojom crnom koprenom pokrivala sve. Iznena-da, zemlja kao da je počela da podrhta-va. Rik Kalagan se trgao. Nebesa, šta li je sada to? Sada se čulo sasvim razgovetno kloparanje i kotrljanje. Skitnica se osmelio i pošao do prvog ugla.

Hej, šta to seva kroz žbunje meskvite?

U nekoliko koraka stigao je do žbunja i provukao se kroz njega. Zastao je zadih-an. Razrogačenih očiju piljio je u metalne šine koje su vijugale, prugu koja je vodila na Zapad!

Sada mu je bilo jasno da je u daljini tutnjao voz. Kada bi bar mogao da uskoči u njega! Mora da rizikuje, pa neka bude šta bude!

Oprezno se provukao prema žbunju i gledao prema istoku. Ugledao je voz koji se kotrljao prema Koloradu. Čuo je već da nova železnica ide nekoliko stotina milja oštro prema severu, da bi naglo skrenula na zapad.

Lokomotiva nije išla i suviše brzo, ali, ipak dovoljno brzo za čoveka koji hoće da uskače. Odjednom mu je sinulo da bi možda mogao da zaustavi voz. Već je mogao jasno da razazna lokomotivu. Nervozno je pogledao oko sebe i prime-tio veliki kamen nedaleko od žbunja. Ne razmišljajući duže, dokopao je ogroman kamen i spustio ga na šinu, a onda, brže bolje šmugnuo u žbunje.

Voz se približavao. Odjednom se razlegao prodoran zvižduk. Kočnice su žešće lupale, vagoni su skoro naleteli jedan na drugi. Kompozicija se najzad zaustavila samo nekoliko jardi ispred kamena.

Rik Kalagan je svoje skrovište u međuvremenu napustio i šmugnuo iza drugog žbuna, odmah iza trećeg vagona. Tu se pritajio i osluškivao napregnuto.

Napred, kod lokomotive, tri čoveka su sklanjala kamen. Skitnica je pogledao brzo levo i desno i u tri skoka se našao kraj vagona. Odlučno se uhvatio za vrata i žestoko opsovao.

– Prokletstvo, zaključano...

Kalagan je skrenuo pogled prema ljudima kod lokomotive. Nisu ga još primetili. Verao se preko platforme trećeg vagona, prešao na drugu stranu i odatle pokušao da uđe u četvrti vagon. Međutim, bočna vrata su takođe bila zaključana. Grozničavo je razmišljao. Nebesa, oni će uskoro skloniti kamen, lokomotiva će krenuti, a on će ostati na šinama. Kada voz ode, sigurno će se tu negde stvoriti šerif sa zvezdom. Mora da se poveze! Bez oklevanja, počeo je da puže uz vagon, uhvatio se rukama za isturenu nastrešnicu, s namerom da se podigne na mišice. U tom trenutku je lokomotiva zazviždala, vagoni su naglo trgli, a Kalaganovo telo, žestoko povučeno, ostalo da se ljulja. Gotovo natčovečanskom snagom držao se za izbočeni krov. Ne smem da sačekam ubrzanje! Učinio je još jedan napor i

našao se na krovu vagona. Gotovo je kriknuo od bola kada je dodirnuo krov vagona. Bio je usijan. Moram da se održim po svaku cenu!

U jednom trenutku je izgubio ravnotežu i sigurno bi se otkotrljao da se u poslednjem trenutku nije uhvatio za ivicu. Usijana površina vagona pekla ga je kroz tanku, iznošenu odeću. Lokomotiva je ubrzala hod, vazduh je počeo da struji i doneo mu je osveženje. No, koliko može da se održi neko ko leži na samoj ivici krova vagona?

Kalagan je ležao priljubljen i posmatrao prugu koja je ostajala za njim. Nije se usudio da podigne glavu. Osetio je da mora da leži pljoštimice ako ne želi da sleti. Železnička pruga je sve više vijugala, tako da je vožnja postajala još veće mučenje. Međutim, utešilo ga je to što se Frederika izgubila na horizontu. Utvrdio je u jednom trenutku da se grad više ne vidi, u trenutku kada se osmelio da pogleda.

Vožnja na krovu vagona nije bila samo neudobna, nego i veoma opasna. Bez obzira na to, sa svakom pređenom miljom, Kalagan je bivao sve zadovoljniji, ne samo zbog toga što je umakao iz Frederike, nego i zbog toga što je putovao prema severozapadu u Kolorado.

*

Rik Kalagan se rodio u srednjem Tek-sasu. Tu državu nije napuštao sve do svoje dvadeset i četvrte godine, kada su

ga po četvrti put strpali u zatvor. Zakleo se da će Teksasu okrenuti leđa. Tako je i učinio. Prvo je otišao u Oklahomu, a pola godine kasnije u Novi Meksiko. Međutim, taj Novi Meksiko se nije mnogo razlikovao od Teksasa. Istina, bio je manje američki, to mu je bila prednost.

Rik Kalagan je sanjao o srednjem Zapadu: Kanzasu, Koloradu, Vajomingu. Znao je da tamo nikako ne može stići pešice. Bila bi mu potrebna čitava večnost i nekoliko pari dobre obuće koju nije imao. U ovim krajevima se za nevolju, uvek moglo naći nešto za jelo, ali, ne i za odeću. Što se čizama tiče, one su predstavljale nedokučivo bogatstvo. Sakupiti novac za par čizama, bilo je gotovo isto toliko teško koliko i sakupiti ga za sedlo ili konja. Znao je da ne može dugo da živi bez konja, ali je bio svestan da dolare za konja nikada neće sakupiti. Dakle, šta da čini? Odlučio je da o tome sada ne misli. Važno je da ide napred, to je sve! Sada je na primer grabio, grabio napred bez konja, ne zamarajući noge. I bez prebijenog centa u džepu!

Rik Kalagan je putovao prema severozapadu. Ležao je na usijanom krovu vagona i približavao se Koloradu. Skitnica je proveo već puna tri sata na ovom mestu, kada je lokomotiva ponovo prodorno zazviždala.

Prolazio je sat za satom. Slepog putnika na krovu vagona počela je da muči paklena žeđ. Tešilo ga je to, što ide pre-

ma severozapadu i to mu je davalo snagu.

Frederika je na neki način predstavljala simbol i njegovog života: krađe, bekstvo, potera. Sada ga „gvozdeni konj“ nosi daleko od tog grada. Lokomotiva je grabila izuzetno brzo kroz beskrajnu pustinju, ispresecanu, tu i tamo džinovskim kaktusima i malim piramidama od crvenkastog kamena. S vremena na vreme, lokomotiva je izbacivala oblake crnog dima i stotine varnica koje je vetar nosio preko krovova vagona.

Ukoliko se Rik Kalagan zavaravao da je umakao od svog starog načina života i krenuo u novi bolji, silno se prevario.

Ništa se više nije dalo promeniti, ni u Frederiki ni u Santa Fe, a ni u Koloradu. Jedan džinovski kaktus rastao je uz samu prugu. Njegova velika senka se nadnela nad čoveka, priljubljenog uz krov. Ta senka donela mu je malo osveženje.

*

Sati su prolazili. Novi Meksiko je ostao daleko za njima. Predeo se potpuno izmenio. Prvo su se pojavili brežuljci, a onda planine, koje su pre kratkog vremena delovale kao plava izmaglica. Najzad se i noć spustila. Kalagan se odlučio da iskoči sa krova čim se mrak spusti. Međutim, voz je punom brzinom grabio napred, pa bi iskakanje moglo da bude opasno po život.

Teksašanin je strpljivo čekao. Međutim, voz nije usporio hod. Razmišljajući

o svemu, zaključio je da je dobro odmakao od Latere gde je ubio čoveka!

Milijarde zvezda treperilo je na baršunastoplavom nebu, bacajući mlečnu svetlost na tlo. Nesnosna vrućina, koja je zavladovala tokom dana, popustila je. Postalo je sveže, a od strujanja vetra u vožnji i neprijatno hladno. Teksašanin je cvokotao. Pohabano odelo, koje mu je tokom dana čak predstavljalo teret, sada ga nije moglo zaštititi od hladnoće. Vreo dim iz lokomotive ga je mučio u toku dana, a sada ga je povremeno zagrevao.

Sati su prolazili. Umor ga je mučio, tako da je pretila opasnost da će zaspati. Međutim, strah ga je držao budnim.

Iznenada i bez nekog razloga, lokomotiva je usporila i zaustavila se. Kalagan je pokrenuo ukočene zglobove i kliznuo s krova. Koliko god se trudio da se dočeka na vrhove prstiju, grubo je kliznuo niz okomiti obronak i žestoko udario čelom u stablo drveta. Ostao je da leži onesvešćen.

Kada se osvestio, na horizontu se pojavio trag sivila, prvi nagoveštaj novog dana.

Voz je davno otišao. Tek posle izvesnog vremena uspelo mu je da se ispravi. Izvukao je komad dimljenog mesa iz džepa i komad hleba što je ukrao u Frederiki. Sve je pojeo halapljivo. Pošto je prezalogajio, odlučio je da se uputi prema severu. Bio je uveren da nije dovoljno daleko od mesta na kome je ostala da leži njegova žrtva. Isto tako, morao je da se udalji što je moguće više

od železničke pruge, jer čim budu otkrili ubijenog, lako će zaključiti da je ubica bio u vozu.

U Frederiki su ga videli, a baš tamo se ukrcao u voz. Ukoliko mu je šerif doista bio za petama, pratio ga je do šupa i železničke pruge. Čuvaru zakona neće biti teško za zaključiti da nepoznati nije mogao da ispari tek tako, nego da je grad napustio vozom. Šerif će isto tako brzo saznati i za sva njegova nedela u Letri. Dalje nije bilo teško slediti njegov trag. Taj trag su bile dve vijugave metalne šine. Kada se sunce visoko popelo, Kalagan je odlučio da malo predahne. Legao je na zemlju i zagledao se u plavo nebo. Da li je to plavo nebo Kolorada? Koliko godina je samo sanjao o ovoj zemlji, a sada stupa u nju kao ubica u bekstvu.

Rik Kalagan je zaspao od iscrpljenosti. Kada je otvorio oči, sunce se već približavalo zapadu. Skitnica je prespavao ceo dan. Pa šta? Nigde mu se nije žurilo, niko ga nije očekivao.

Ustao je i namestio kolt u futrolu i nastavio prema severu. Veče se spustilo. Zlatnocrveno sunce zašlo je za planinske vrhove i obojilo plamenom bojom nebo. Sa zapada, duvao je hladan vetar i donosio miris šume. Kalagan je uspeo da sa jednog brežuljka osmotri okolinu. Trebalo mu je više vremena da se popne na brežuljak, nego što je pretpostavljao. Pošto se umorio, ponovo je legao da se odmori, ali, probudio se tek u praskozorje. Hrane više nije imao i ako do

podne ne pronađe neku kuću, pokušaće nešto da ulovi. Usput je primetio pernatu divljač, doduše prilično daleko, tako da nije mogao da je pogodi koltom. Čitavo prepodne nije naišao ni na jednu kuću, niti mu je bilo kakva divljač preprečila put. Glad i žeđ su ga užasno mučili. Dole u Teksasu bi posle tako dugog hodanja bez vode i hrane verovatno pao mrtav. Srećom, ovde je bilo prijatnije, a iz šume je dopirala vlaga, koja ga je duže održavala svežim.

Predveče, Kalagan je morao da odustane od daljeg hodanja. Noge ga prosto nisu više mogle da nose. Spustio se na proplanak i držao revolver na gotovs. Koliko god pažljivo i napregnuto očekivao, ništa se nije dogodilo. Ni traga od divljači! Istina, protrčao je prilično daleko jedan zec, ali, Kalaganu je bilo jasno da nema svrhe da puca.

Spustila se noć. Skitnica nije mogao da zaspi, izmučen žeđu. Bili su to teški, nepodnošljivi sati. Nije oka sklopio sve do zore. Ustao je ječeći i nastavio da ide dalje. Posle nekoliko milja šuma se tako prorredila da je pogledom mogao da obuhvati veliko prostranstvo. Širom otvorenih očiju gledao je prema severozapadu. Video je u daljini planinske vence čiji su vrhovi bili pokriveni snegom.

– Kolorado! – uzviknuo je uzbuđeno. Dakle, bio je u Koloradu, sasvim sigurno. One planine u daljini mogu samo biti Roki planine. Nigde u Sjedinjenim Državama nije bilo tako visokih planina.

Ovo otkriće kao da je dalo novu snagu ubici u bekstvu. Izdržao je još nekoliko sati, a onda je ponovo klonuo zagledan u snežne vrhove planina. Zario je lice u zemlju i naglo se trgao. Nedaleko od njega, granje šumskog čestara krckalo je kao da se kroz njega bivo probija.

Međutim, to nije bio bivo. Rik Kalagan je podigao glavu i iznenađeno gledao zver koja mu se približavala. Bio je to sivi medved, visok najmanje sedam stopa, uspravljen, sa crnim šapama. Teksašaniña je podišla jeza: Prokletstvo, zar je zbog toga napustio Teksas, bežao iz Novog Meksika, ubio čoveka, da bi ga ovde, u podnožju Roki planina raskomadao grizli?

Medved je stajao kao kip, a onda je neočekivano napustio gustiš i krenuo prema Kalaganu. Delilo ga je sada samo dvadeset jardi od užasnog čoveka koji je kao okamenjen čučao na tlu. Za trenutak se učinilo da će medved skrenuti u drugom pravcu. Čak je učinio nekoliko koraka, vraćajući stalno pogled prema čoveku. Taj pogled zveri, Kalaganu je prodirao do srži. Prokletstvo, medved samo produžava put do mene! Osam jardi delilo je grizlija od ubice u bekstvu. Odjednom, opasna zver koja je išla veoma tromo, nasrnu na čoveka. Munjevito i vešto!

Rik Kalagan je stajao uspravljen, nesposoban da se maši oružja. Gotovo je! Sa mnom je gotovo! Šta mi uostalom i vredi kolt. Šta metak može ovoj nemani?

Skitnica je stojeći čekao svoju propast.

– Hej! – zaorilo se proplankom.
Zver se trže i okrete.

Kalagan je već bio ukočen od smrtnog straha. Poklič koji je došao iz ljudskog grla, činilo mu se kao da dolazi iz neke nestvarne daljine. Tek nekoliko trenutaka kasnije, bio je sposoban da primeti prizor koji je takođe video i grizli.

Preko, na ivici šume, zaustavio se jahač. Bio je to visok čovek u sivom odelu. Lice mu je bilo oštih crta, gotovo aristokratsko, a brkovi negovani. Najviše na njemu su se isticale ledenoplave oči i ozbiljan pogled. Nije se moglo videti da je naoružan. Jahač je bez žurbe kliznuo iz sedla i stupio na proplanak. Neustrašivo je krenuo prema medvedu, tako da se Teksašaninu sledila krv u žilama. Iznenadna pojava velike zveri smrtno je uplašila Kalagana, a neočekivani dolazak ovog čoveka zaustavio mu je dah. Ono što je ovaj stranac učinio, kao da je potreslo Kalagana. – Stojte! – kriknuo je.

Nepoznati kao da je bio gluv. Išao je dalje i zastao tek na osam koraka od zveri. Stajao je mirno, raskoračen, sa rukama na drškama revolvera.

Umobolnik! Proletelo je Kalaganu kroz glavu. To kao da ga je malo pokrenulo. Otrčao je prema jednom drvetu i pokušao da se popne na granu, no, bez uspeha.

Medved se okrenuo i pošao za njim. Skitnica se ponovo smrtno uplašio.

– Hej! – razlegao se sa proplanka drugi povik nepoznatog jahača.

Medved je ponovo stao. Stranac je krenuo za njim i zaustavio se opet na osam koraka od zveri.

Grizli se propeo na zadnje šape. U očima mu je blesnuo podmukli sjaj. Tek tada, strančeve ruke padoše na drške revolvera.

Četiri pucnja, jedan za drugim, razlegla su se proplankom. Mali, sivkasti oblačići dima od baruta lebdeli su ispred medveda. Pri svakom pucnju, džinovska zver se trzala, ali je i dalje preteći stajala uspravljena.

– Dalje! – vikao je skitnica uzbuđeno.
– Morate još pucati!

Strancu tako nešto nije više padalo na pamet. Naprotiv, ledenim mirom napunio je revolvere novim mecima i svoje revolvere čije su drške bile ukrašene slonovačom, vratio je u futrole. Taj čovek je bio sasvim siguran u ono što je činio.

Tako je i bilo. Sivi medved je odjednom pao nasred proplanka kao pokošeno stablo.

Tišina.

Tek pošto je istekao pun minut, Teksašanin se osmelio da se ispravi, odnosno pridigne na kolena. Razrogačenih očiju netremice je gledao stranca, a ne pogođenu zver. Usne su mu se jedva primetno pokrenule.

– Neshvatljivo!

Stranac se vratio do svog konja koji ga

je pozdravio radosnim rzanjem. Vinuo se u sedlo.

Nebesa! On odlazi, proletelo je skitnici kroz glavu.

– Mister, čekajte! Možda zver još nije mrtva!

Jahač se okrenuo i ispitivački odmerio Kalagana. – Medved je mrtav, brate, možete slobodno da vičete.

– Ali... – Skitnica je u širokom luku pošao prema strancu. – Možda se samo pretvara, mister. Čuo sam od nekog Indijanca da su te zveri vraški podmukle i lukave i da umeju vrlo vešto da se pretvaraju.

– Možete da ispalite još nekoliko metaka u njega ukoliko imate municije na pretek.

Kalagan to nije želeo. – Mister, ja sam izgubio svoga konja.

– Svoga konja? – Stranac je još jednom odmerio pohabanog Teksašanina.

– Da, mene je već napao jedan medved ranije, pa sam se spasao bekstvom na drvo. Medved je sledio konja. Ja sam celu noć proveo na drvetu, a onda otišao. Posle toga se pojavio ovaj medved. Možda su te zveri inače zajedno.

– Moguće je – uzvratio je stranac nezainteresovano, izvadio cigaretu iz džepa i kresnuo palidrvce o nokat.

Kalagan je u međuvremenu prišao strancu. – Gotovo sam izdahnuo od žeđi – rekao je, krišom posmatrajući čuturu, pričvršćenu za sedlo strančevog konja.

Ovaj je otvorio veze i ponudio limenu bocu skitnici.

– Evo!

Kalagan je dokopao i prislonio na usta. Pio je bez prestanka i iskapio čuturicu do poslednje kapi, ne vodeći računa o tome da li je to strancu pravo ili ne.

– Izgubio sam se u ovom prokletom šumskom predelu. Već danima nisam ništa jeo ni pio.

Jahač je prihvatio praznu čuturu, a onda je pokazao rukom na medveda. – Skinite mu krzno preko ušiju, imaćete odličnu pečenicu. Šape naročito prijaju.

Teksašanin je bacio podozriv pogled iskosa na džinovsku životinju i lako se stresao.

– Kažete, šape?

– Da, poznavao ci se zaklinju da je tako. Ja ih u svakom slučaju nisam probao. Ako tražite put, nalazi se tamo, nekoliko jardi od šume, tako blizu, da sam čuo kako se pod grizljivim teretom lome grančice šipražja.

Put! Prokletstvo, Teksašanin uopšte nije tražio put, jer tamo gde se nalazi put ima ljudi, a među ljudima je sigurno i neki šerif. Uprkos svemu, bilo bi bolje da se bar drži blizine puta, jer je ovde u šumi vraški neprijatno.

– To je glavni drum koji vodi u Gambetu – saopštio je stranac, pušeći svoju cigaretu.

– Da nemate slučajno komadić hleba za mene? – prosjačio je skitnica.

Stranac je otvorio bisage, izvadio komad hleba i sira, pružio ih Teksašaninu

govoreći. – Dole, nedaleko od glavnog drumu protiče potok. S vodom će vam bolje prijati.

Kalagan nije ni pomišljao da zahvaljuje. Kada je video da stranac namešta da nastavi put, upitao je.

– Koliko ima do...

– Gambete?

– Da.

– Oko sedamnaest milja. Ako međutim želite na jug do Linkoln Sitija, treba da prevalite samo trinaest milja. Možda ćete uz put naći i svoga konja. – Rekavši to, stranac je povukao uzde, levom rukom dodirnuo obod šešira i odjahao.

Kalagan je gledao za njim. – Prokletstvo, kakav jeziv momak! I kakav strelac uz to – promrsio je sebi u bradu.

Kada je jahač zamakao, Kalagan je skrenuo pogled prema medvedu. Pri-lazio je životinji s otkočenim revolverom i to samo korak po korak. Pri-bližio mu se na šest jardi i podigao oružje. Treba da ga pogodim u oko, to ubija svaku zver, razmišljao je. Onda je na svoje iznenađenje utvrdio da je stranac pogodio grizlija u oba oka. Samo četvrt sata kasnije, ustanovio je da su se ostala dva metka zarila u srce ogromne zveri.

Kalagan se uspravio i zabacio šešir za potiljak. – Kakav neshvatljiv momak! – ponovio je još jednom.

Ubica Rik Kalagan nije ni slutio da svoj život duguje najvećem strelcu koji je ikada krstario starim zapadom, Doku Holideju!

*

Skitnicu je dovežao u Kolorado voz koji je dolazio sa krajnjeg severa Novog Meksika, preko Trinidada. Nije hteo da nastavi prema jugu, pa se prema tome uputio u Gambetu. Nije žurio. Sledećeg prepodneva ugledao je pred sobom grad u jednoj udoljici. Široka glavna ulica, tri poprečne, a odmah iza toga planine. Sačekao je da padne mrak, pa je tek onda krenuo u grad. U glavnoj ulici nije bilo onako živo kao što je to obično bilo u to doba u teksaškim gradovima. Ljudi u Koloradu su bili mirni i razumniji. Istini za volju, i oni su odlazili u salune, ispijali po koju čašicu, razgovarali, pa čak imali i čarke. Skitnica se šunjao ulicom, krišom virio kroz prozore oblepljene šarenim papirom, jer ga je miris viskija i duvanskog dima izazivao. Tek kod treće krčme, oprezno se osvrnuo, pogledao na sve strane i otvorio vrata. Bila je to niska prostorija, ispunjena sivkastim oblacima duvanskog dima. Za šankom je bilo dosta gostiju koji su poluglasno razgovarali. Visoka mršava žena dodavala je čaše i flaše i, uprkos svom neljubaznom licu, izgleda da je dobro izlazila na kraj sa ljudima. Kalagan je s mukom na začelju šanka našao malo mesta. Naslonio se levim laktom i sačekao da ga žena pogleda.

– Viski – rekao je žustro, iako u džepu nije imao ni centa.

Kako da plati piće? Prokletstvo, kako je plaćao sva ostala pića u zadimljenim

salunima i kantinama Teksasa, u koje je takođe ulazio bez centa u džepu.

Skitnica je bacio pogled po lokalu. U dnu se nalazio jedan jedini kockarski sto, za kojim su sedela četvorica i čutke igrali poker.

Žena je stavila pred njega dopola napunjenu čašu koju je Teksašanin dokopao svojom preplanulom rukom i udahnuo prijatan miris. Viski mu je dražio nozdrve. Morao je da se obuzda da ne ispije celu sadržinu odjednom. Pijuckao je lagano, kako ne bi stvorio utisak da je pohlepan na alkohol. Tobaž, kao bez ikakve određene namere, približio se kockarskom stolu. Učinilo mu se da je to srećna okolnost što je jedan od igrača u tom trenutku ustao i objasnio da mora kući.

Skitnica se odmah uhvatio za naslon slobodne stolice. – Mogu li da sednem? – pitao je.

Ljudi za stolom su ga samo za trenutak pogledali i klimnuli glavama. Jedan od igrača mu je odmah dodao karte da ih meša. Kalagan je zaključio da nisu uopšte loše. Uostalom, može s njima da zaradi toliko da plati piće. Igrač koji je sedeo do Kalagana munuo ga je u rebra. – Morate da položite svoj ulog na sto, mister.

Skitnica se pretvarao da to nije čuo. Srećom, igrač ga nije još jednom podsetio. Igra je tekla dalje.

Kalagan je dobijao, dobio je sledeću rundu i onu narednu. Samo blefiranjem, bez prevare. Ljudi su mu doturili svoj

novac jer je dobijao pošteno. Nastavili su igru čutke. Pola sata kasnije, mršavi momak koji je sedeo nasuprot Teksašaninu je objavio.

– Sada se igra u orla. – Rekao je to tako glasno da su to svi u lokalu čuli. Smatrali su da je stranac slabog sluha, jer je upozorenje da položi ulog na sto, malo pre prečuo.

Sada se dakle, igralo u orla, zlatnu novčanicu od dvadeset dolara.

Ispred Kalagana se nalazio dobitak od osam dolara.

– Vaš ulog – upozorio ga je mršavko.

No, i ovog puta skitnica je prečuo i igra se nastavila. Kalagan je dobio. U to neko iza njegovih leđa je šapnuo kraj samog njegovog uva. – Šta biste učinili da ste izgubili?

Kalagan se okrenuo i ugledao stranca koji ga je prethodnog dana spasao grizlija.

Odgovorio je sasvim hladnokrvno. – Da budem pošten, pojma nemam.

Džordžijanac je neko vreme još posmatrao igru, a onda se udaljio od stola.

Kalagan je povukao dobitak i ustao. – Ima li neko od vas protiv ako prestanem da igram?

Miroljubivi ljudi iz Kolorada nisu imali ništa protiv. Da se tako nešto dogodilo u Teksasu, u najboljem slučaju bi došlo do tuče, ako ne i do puškaranja.

Rik Kalagan je pogledom tražio stranca. Nije ga bilo u lokalu. Našao ga je napolju, naslonjenog na stub trema, sa

cigaretom u zubima i ruku prekrštenih na grudima. Gledao je niz ulicu.

Prišao mu je. – Vi sigurno imate u sebi neku čarobnjačku moć, mister.

Džordžijanac uopšte nije delovao iznenađeno što mu je Kalagan iznenađena prišao.

– Može biti, a i vi izgleda da ste rođeni pod srećnom zvezdom.

– Da, ali to do danas nisam znao. Da su se ona trojica momaka nešto razgnevila i napala me, sve bi prošlo u redu, jer ste mi vi bili iza leđa.

Holidej se tiho nasmejao. – Kažem ja, srećan čovek.

Kalagan se premeštao s noge na nogu, a novac koji je zaradio premeštao je iz ruke u ruku.

– Idem da odigram još koju rundu, ne bih li napunio džepove dolarima.

– Na vašem mestu, ja bih sačuvao to malo dolara, a ne da rizikujem i izgubim ih – opomenuo ga je Holidej.

Kalagan se okrenuo bez pozdrava i vratio u salun. Ljudi nisu imali ništa protiv da ponovo sedne za kockarski sto i uključi se u igru, jer je stolica još uvek bila slobodna. Sve je teklo kao i ranije. S jednom razlikom, Kalagan je gubio! Toliko se bio zaneo u igru da je izgubio i poslednji cent. Sada su tek ljudi primetili kakvim se on trikom služio. Pošto više nije imao ni novčića, nije više imao nikakvih šansi da dalje igra i ako je želeo.

Suigrači su samo odmahnuili glavom. Kalagan je ustao. U tom trenutku žena

iza šanka je povikala. – Treba da platite jedan viski!

Skitnica je oprezno bacio pogled prema vratima. Od stranca nije bilo ni traga. Ljudi za stolom su se glasno smejali. Jedan od njih je rekao. – Kladim se da u džepu nema ni jedan probušeni cent.

Skitnica se okrenuo i pošao nekoliko koraka prema vratima. Na to je visoki drvoseča Džo Šeridan doviknuo sa šanka.

– Hej, skitnice, treba da platiš viski!

Kalagan se munjevitno okrenuo, a Šeridanova ruka instinktivno kliznu prema revolveru.

Teksašanin je međutim bio brži, pucao je direktno sa bedra, ne vadeći revolver i ukočeno gledao u protivnika. Nekoliko trenutaka kasnije drvoseča je samo kliznuo na pod.

U salunu je vladala grobna tišina. Tek tada je Teksašanin primetio da ljudi ustaju od stolova i prilaze mu. Jedan momak ride brade povika iz sveg glasa. – On je ustrelio Džoa, prokleta skitnica.

Kao po komandi, ljudi sa svih strana su se ustremili na Kalagana.

– Stoj! – odjeknulo je oštro s vrata. Tamo je stajao Dok Holidej. U ispruženim rukama držao je svoja dva niklovana revolvera, kalibra 45.

Iznenađeni gosti su piljili u vrata.

– Hej! – javio se prvo momak ride brade. – To mu je partner!

– Tako je – složio se jedan od igrača pokera. – Malo pre su se nešto došap-

tavali. Inače, ovaj momak se za našim stolom pravio kao da je tvrdi na ušima.

Na tremu su se čuli koraci. Odlučni koraci praćeni zveckanjem mamuza. Na licima prisutnih pojavio se zadovoljan izraz. Međutim, čoveka iz Džordžije nije bilo tako lako poraziti. Sklonio se sa ulaza i ostao da stoji tu odmah, leđima naslonjen na zid.

U lokal je ušao čovek srednjeg rasta, crvenog lica i sitnih očiju. Šešir mu je bio pohaban kao i sve ostalo na njemu, izuzev dva revolvera. Ostavljao je neprijatan utisak, jer je nosio brkove velike kao u morža. Brada mu je bila isturena kao presečena na sredini. Razvijcnim instinktom borca, posle prvog pogleda koji je bacio po lokalu, osetio je da se nešto zbiva. Ostao je na ulazu. Ridobradi Džimi Elert mu dobaci.

– Džek, ova prokleta skitnica je ustrelilo Džoa Šeridana.

Dežmekasti Džek Fleber pogledao je ustreljenog drvoseču, a onda je skrenuo pogled prema leđima Teksašanina.

– Dobro – rekao je gotovo režeći, a onda je neočekivano zaurao. – Poteži!

Kalagan se bacio u stranu, ali prekasno.

Holidej je pucao pre njega, i metkom Fleberu izbio kolt iz ruke.

U celoj pokrajini poznat kao opasan strelac, Džek Fleber je sada, ne shvatajući, gledao Holideja, a onda se obratio ostalima u lokalu.

– Vi, prokleti idioti!

– Ovaj – branio se Džimi Elert, upra-

vo sam hteo da ti skrenem pažnju na njega. – No, ti si pomalo prebrz!

Fleber mu je uzvratio kroz zube. – Prebrz je, čini mi se ovaj čovek tu.

Holidej je vratio levi revolver u futrolu, izvadio novčić iz džepa i dobacio ga Teksašaninu. – Evo, platite svoj račun, čoveče, pa se izgubite odavde.

Ridobradi Elert je negodovao. – Ovo je najnoviji trik. Sada se pretvaraju da nisu zajedno.

Kalagan je uhvatio novčić i ne pogledavši ga, bacio na šank. Uputio se prema izlazu. Na vratima je stajao revolveraš Fleber, ne pomišljajući da se skloni.

Revolver Doka Holideja preteći je škljocnuo. – Pusti ga da izađe, burazeru – rekao je mirno.

Preteći ton, međutim, nije promakao Džeku Fleberu. Naprotiv, izazvao mu je neprijatan osećaj u stomaku. Izmakao se i promrsio. – U redu, možeš da ideš skitnico, ali mi ćemo još razgovarati. – Fleber se krupnim koracima približio šanku i ne pogledavši drvoseču na podu rekao. – Meni jedan viski!

Atmosfera je i dalje bila napeta. Končno, ljudi su dobro poznavali Džeka Flebera. Znali su da je opasan strelac i da ovaj poraz neće tek tako bez odmazde otrpeti.

Onda se dogodilo nešto neobično. Stranac je i drugi revolver vratio u futrolu, pošto je napunio mesto ispaljenog metka, a onda je elastičnim koracima krenuo za Fleberom, stao tik uz njega i zatim kleknuo kraj drvoseče.

Fleber je poskočio kao da ga je zmija ujela. Bio je dovoljno glup da se maši za oružje. Međutim, odmah je utvrdio da stranac koji kleči na podu već drži upe-
ren kolt.

– Zna te, Džek, čovek koji hoće da se maši za revolver mora da bude načisto sa dvema stvarima. Prva, s tim koliko je brz, a druga da se ne boji smrti. A sada me pustite! Hteo bih da pogledam ovog čoveka.

Dok Holidej je bez žurbe pregledao drvoseču. Bio je mrtav. Uspravio se, pošto je to utvrdio i uputio se prema vratima.

Fleber je žmirkajući gledao za njim. U magnovenju je povikao. – Poteži!

U tom istom deliću sekunde džordžijanac je napravio skok u stranu, i revolver iz leve ruke prebacio u desnu.

– Dakle, Džek, šta sam ono još hteo da kažem? Ljudi koji ne računaju na ove dve stvari, ili su maloumni ili neopravdano pate od veličine. – Okrenuo se i nastavio prema vratima, napustio je salun, a da ga niko u tome nije sprečavao. Džek Fleber je do te mere bio zbunjena i zadivljen istovremeno, da je još dugo piljio prema vratima i osluškivao strančeve korake.

Dok Holidej se uputio u konjušnicu, izveo je svoga šarca iz boksa i osedlao ga. Napolju, u glavnoj ulici, odjeknuli su revolverski pucnji. Džordžijanac je potrčao prema kapiji. Samo nekoliko koraka od njega stajao je skitnica Kalagan i držao revolver u ispruženoj levoj ruci.

Pucao je kao pomahnitao. Kao odgovor, odjeknuli su pucnji s druge strane ulice, ispod stepenica trema saluna u kome su do malopre bili.

– Jeste li poludeli? – opomenuo ga je Holidej.

– Ti psi su me napali – uzvratio je Kalagan.

– Napred, uđite u dvorište!

– Ne mogu da napustim ovo mesto. Ako se samo okrenem...

– Neće imati za to prilike. Napred!

Kalagan je shvatio, bacio se u stranu i utrčao kroz kapiju u dvorište. Za to vreme Džordžijanac ga je pokrивao vatrom iz oba revólvera. Sada je skitnica bio u sigurnosti. Holidej je zatvorio kapiju. – Vi me zaista zabavljate, amigo.

Kalagan je ugledao osedlanog konja ispred štalskih vrata.

– Nećete valjda da odete?

– Hoću, svakako. Vaša blizina mi je prenaporna.

Teksašanin je progutao pljuvačku. – Ali, mister, ja nemam konja. Oni psi će me mecima sabiti u zemlju.

– Vaša stvar. Zašto se uopšte mešate s takvim ljudima? Zbog čega sedate za kockarski sto bez novca, i poručujete piće kada u džepu nemate ni centa?

– Sve to se sada ne može izmeniti, mister. Ne možete me valjda ostaviti sada na cedilu. Lupeži preko ne boje se mene, ali od vas zaziru.

Holidej je poveo konja prema kapiji. Kada je slučajno pogledao u stranu, video je Teksašanina s uperenim re-

volverom. – Šta sada to znači? – pitao je Holidej hladnim glasom.

– Vi ćete ostati ovde.

Kockar se tiho nasmejavao. – Vi ste doista umobolni, čoveče! Sklonite odmah tu pucaljku, inače ćete onima preko prirediti veliku radost.

Ubica iz Latere promrsio je kroz zube. – Da ne uobražavate možda, da protiv mene sada imate bilo kakvu šansu?

Sve se dogodilo tako brzo da Teksašanin nije mogao ni da prati pogledom. Samo je čuo metalno škljocanje i posle toga video da stranac drži kolt u ruci. Psovka mu je zamrla na usnama.

– Vi ste mi nekako čudni, čoveče. Video sam dosta velikih strelaca revolverom. Znaite, dolazim iz Teksasa...

– To baš nije teško pogoditi – uzvratio mu je Holidej podrugljivo.

Kalagan je pokorno ugurao svoj revolver u futrolu. – Video sam Bili Kida, mister, to je bio brz momak! Video sam i Vesa Hardina, bio je još brži. Smem se zakleti da ste vi najbrži.

Holidej je takođe vratio oružje u futrolu. – Sa zakletvom vam je amigo, slična stvar, kao i sa pucanjem, treba razmisliti. Preko na primer, u krčmi, leži mrtvac!

– I? – upitao je skitnica. – Zar je trebalo čekati da me ustreli?

– Ne, svakako nije trebalo. Ali, kad već pucate, trebalo bi da to umete bar tako dobro da ne morate da ubijete protivnika. – Holidej se vinuo u sedlo. Skitnica je procedio u nemoćnom gnevu. –

Želim da slomijete vrat, vi prokleti, hrabri, pošteni revolverašu! – Rekavši to, otvorio je Holideju kapiju.

Šarac je zakoračio napolje i istog časa, ulicu je zasula kiša metaka. Kockar je odgovorio vatrom iz oba revólvera.

Rik Kalagan je za to vreme stajao iza kapije i ne dišući slušao kako se meci zarivaju u drvo. – Tog momka je vrag brzo odneo! – procedio je kroz zube.

Na ulici je zavládala tišina.

Kalagan je još nekoliko trenutaka osluškivao, a onda se sagnuo i sasvim dole, nekoliko inča iznad zemlje, provirio kroz kapiju. Nasred ulice stajao je konj, a stranac je sedeo na njegovim leđima. Uspravljen, sa revolverima u rukama. Njegova prilika se jasno ocrtavala prema noćnom nebu. – To je bilo vama namenjeno, Teksašanine!

Kalagan je progutao bes i počeo levom rukom da opipava prema revolveru. Imao je neodoljivu želju da ovog hrabrog, samouverenog i hladnokrvnog čoveka skine metkom s konja. Međutim, plašio se. Ovog fantoma, strelca smatrao je sposobnim za sve. Čak je strahovao da je primetio kako se maše za revolver. Da bi ovu slutnju potvrdio, kockar je doviknuo preko ulice. – Da sam na vašem mestu, držao bih ruke daleko od futrole, ukoliko hoću da poživim neko vreme. Ima ljudi, koji su veoma brzi da se maše za kolt, ali nikada dovoljno brzi da druge zaustave. S druge strane, ima i takvih kojima uopšte nije do pucanja, ali ih na to kandidati za samoubice, željni puš-

karanja, prinuđuju. Do viđenja, Teks! – Kockar je povukao uzde i poterao konja.

Kalagan je na trenutak gledao za njim, a onda čuo lako ječanje iz pravca stepenica. Neko je kazao. – Taj pas mi je prosvirao mišicu.

Drugi mu je odgovorio. – Prokletstvo, mene je pogodio u koleno. Džoni, moga konja! Dovedi mi konja! Sakupi ostale, sledićemo tog momka ako treba, i do samog pakla!

Kalagan je zatvorio kapiju što je mogao nečujnije, pa se onda uputio prema otvorenim kolskim vratima. U drugoj prostoriji, pregrađenoj boksovima, vazduh je bio ispunjen vlagom koja ja zapahnula skitnicu. Prošao je kroz štalu na suprotnu stranu. Pošto je uspeo da posle izvesnog truda otvori vrata, pred njim se nalazio koral, a u njemu dva konja. Oči su mu se pretvorile u dva uzana proreza. Prokletstvo, konji! Ponovo je uleteo u opasnost, kao nedavno u Frederiki.

Skitnica koji je u Lateri ubio čoveka, pre četvrt sata ponovo je ugasio jedan ljudski život. Nije ni trenutak oklevao. Prva brana je bila srušena. Pošto je verovao da je kao ubica izgubljen, mogao je da postane i konjokradica. Kakvog to više značaja ima? Približio se životinjama i pokušao, da uprkos mraku, izabere boljeg. Uhvatio ga je za povodac i vinuo mu se na leđa. Ispred njega, u konjušnici, čuli su se glasovi.

Konjokradica nije više smeo da gubi ni minut. Grčevito se uhvatio za grivu,

zario životinji pete u slabine i u širokom luku preleteo ogradu koral.

*

U rano jutro sledećeg dana, Teksašanin je stigao do visoravni koja se nalazila dosta milja severozapadno. I za dobrog jahača, kakav je bio nekadašnji kauboj iz Teksasa, sedmočasovno jahanje bez sedla bilo je ipak iscrpljujuće. Kliznuo je s konja i ostao da leži tamo gde se spustio, utonuvši u dubok san. Probudio ga je topot kopita. Video je u neposrednoj blizini trojicu jahača. Preznorio se od straha.

Momci iz Gambete!

Već prve reči jednog od trojice, razjasnile su mu situaciju.

– Dakle momče, kako si spavao? Izgleda da si izgubio sedlo, ili si ga prodao? Uostalom, ljudima bez sedla konj i nije potreban. Šta kažeš na to, Ed?

Razbojnik koji je to rekao, bio je čovek mršavog, izbornog lica i sivih očiju. Kada je govorio, videlo se da mu nedostaju dva prednja zuba. Delovao je krajnje zapušteno. Košulja mu je bila si-va, a marama, možda, pre mnogo godina, bela. Sve je uostalom bilo izbledelo: šešir, prsluk i pantalone. Čizme koje je držao u uzengijama bile su pokrivene debelim slojem prašine. Slično kao i u Kalagana, jedino na njemu je negovano i čisto delovao revolver.

I ostala dvojica su izgledala slično. Čak toliko slično da bi se moglo posumnjati da su braća. To bi naravno bi-

la zabluda, jer nisu bili ni u kakvom srodstvu. Ova trojka operisala je na visoravni Janta, gore, južno od Piramida. Već godinama su krstarili Koloradom. Nisu zazirali da se šunjaju i po najdubljim klančima i po najvišim planinama.

Džef Pliger im je bio vođa. U jednoj žestokoj tuči sa drvosečama, kod Sulfura, izgubio je dva prednja zuba.

Mali momak, desno od njega bio je Semjuel Silversten koji se, zahvaljujući svojoj bezgraničnoj gluposti, osećao počastvovanim što ga smatraju bratom Džefa Pligera. Ožiljak koji mu se pružao od levog kraja usne do sredine uva, činio je da ovaj mali razbojnik stalno deluje nasmejano.

Treći je bio Ed Samer, dugonja, upalog, pegavog lica, sa večitim opuškom „virdžinija“ cigare u ustima.

Za Pligera je ova stvar bila kristalno jasna. Našli su ovde konja, i to dobrog. A čovek? Razbojniku ljudski život nije vredeo ni cent. Vođa ove razbojničke trojke široko se osmehnuo pokazujući krezubu vilicu. – Šta misliš, Ed? – ponovo se obratio Sameru. – Možemo li da dozvolimo da ovaj momak, tako bolestan, još dugo tavori na ovom svetu i muči se?

– Ne – uzvratilo je Samer. – To bi bila podlost, Džefe.

Kalagan koji ništa nije shvatao, upitao je. – Zar vam ja izgledam tako loše?

– Da, momče, zar ti to nije jasno?

Vrag bi ga znao šta ti je. U svakom slučaju, nećeš još dugo.

Rik Kalagan je, naravno osećao, da ova trojica ne smeraju ništa dobro, ali mu ipak nije padalo na pamet da ga mogu tek tako jednostavno ustreliti kao psa. – Vi se nepotrebno brinete, gospodo. Ja imam nameru da još malo trčkaram po ovom svetu.

Pliger se gotovo brecnuo na Teksašanina. – Shvati momče, jednom svemu dolazi kraj. Tu se ništa ne može izmeniti. Poznavao sam Indijanca koji je imao običaj često da govori. „Kad veliki Manitu hoće, dođe dan kada se mora otići, bez obzira koliko to odgovaralo onom koji odlazi.“ Uviđaš li, momče, da tako nekako i s tobom stoje stvari?

Tek u tom trenutku je Kalagan shvatio da ovi ljudi žele da ga ubiju. Obuzeo ga je paničan strah. – Ako se radi o konju, momci – rekao je žustro – uzmite ga. Dodao je još nešto, što pod drugim okolnostima ni u kom slučaju ne bi prevaleo preko usana. – I ja sam tog konja ukrado i znam da su mi za petama.

Prvi put u razgovor se umešao mali Silversten. – Šta toliko pričate? Ustrelite ga! Ja ću iskopati raku. Konačno, konj nam je potreban, jer nemamo novca. Šta tu još treba da se priča? – Kliznuo je iz sedla, otkao ašov i počeo da kopa raku.

Teksašaninu je znoj tekao u malim potocima niz leđa. Odjednom se setio stranca, najbržeg strelca koga je sreo, i gle, u magnovenju mu se kolt stvorio u levici. Pucanj je odjeknuo i mali

Semjuel Silversten se zateturio u stranu i pao na kolena. Bilo je to nešto, s čim razbojnici nisu računali. Pliger je pogledao Silverstona i procedio kroz zube. – Ti dakle imaš nešto protiv, momče?

Kalagan je osjetio da opasnost još nije prošla. – Da, imam nešto protiv. Budi siguran. Što pre to uvidiš, utoliko bolje po zdravlje tvoga prijatelja, a i tvoje.

Teksašarin je ipak potcenio ovu bandu, naročito Džefa Pligera lično. Ovaj se iscerio i rekao.

– Šteta. Sem je bio dobar momak. No, kao što sam već kazao, jednoga dana svakome od nas dođe kraj. Zar ne, Ed?

– Da, Džefe, to si već rekao – složio se Samer.

Kalagan je još uvek držao revolver u ruci. – Ne mogu vam dati konja, momci, jer i sam treba da nastavim. Što pre pobegnem iz ovog kraja, to bolje.

– Sasvim razumljivo – složio se Pliger – no, ne brini, nećeš morati da bežiš iz ovog kraja, momče. Ostaćeš tu gde si. – Rekavši to, Pliger se grohotom nasmijao, munjevito dokopao kolt i povukao obarač. Metak je pogodio Kalagana gore u grudi, tako da je pao kao kamen. Pliger je odmahnuo glavom i pogledao prema Silverstenu. – Šteta za Sema. Bio je zaista dobar momak. Nego Ed, uzmi dva konja, moramo dalje. Možda nam je ovaj momak govorio istinu, pa prema tome mu je verovatno šerif ža petama. Ti sa zvezdama mi nisu prirasli za srce.

Ed mu je klimnuo glavom i poveo dva

konja pričvrstivši njihove uzde za vrh svog sedla. – U pravu si, Džefe, šteta je za Sema. On je zaista bio dobar momak. No, kada malo bolje promislim, bio je zreo da nestane sa zemlje, jer je njegovo vreme isteklo. Ako hoću da budem iskren, moram priznati da je šteta i za tebe.

Džef Pliger je upravo vratio kolt u futrolu i iznenađeno ugledao revolver u ruci svoga prijatelja. – Jesi li lud? – prosiktao je. – Šta sada to znači?

Samer se pakosno smešio. – Vidiš, Džefe, onako je kao što si ti uvek govorio. Jednoga dana svemu dođe kraj. Odavno već čekam da s tobom to bude slučaj. Sada je kucnuo čas. Kada si ustrelio mog prijatelja Hala Daptina, znao sam da ti ne smem ostaviti i suviše vremena. To u stvari i nije moralo još da dođe, ali, pošto sam video da ništa nisi preduzeo da spaseš Sema, rekao sam sebi: Najbolje bi bilo da ni Džef ne čeka dugo kraj. Moram ti priznati, činilo me je nervoznim da s jednim momkom jurim naokolo, znajući da je odigrao svoje. Što onda da odlažem? Žao mi je, Džefe, ali, ti si bio pogan momak i to moraš platiti.

Razbojnik Džef Pliger nije ni pomišljao da završi svoj razbojnički život ovde na ovoj visoravni. Nipošto nije bio spreman da legne mrtav do svog skorašnjeg kompanjona Semjuela Silverstena. – Slušaj, me, Ed – govorio je tobož smireno. – Ti ne sagledavaš stvari kako treba. Šta ćeš početi bez mene?

Konačno, ja sam taj koji vodi našu grupu. Bez mene bi bio nula, kao što je to bio Sem i tvoj prijatelj Dapkin. Bilo bi dosta dobro za tebe da si tu činjenicu ranije uočio. Na žalost, ti u glavi nemaš ni mrvu razuma, pa prema tome nemaš nikakvih šansi. No, sve ovo ti ne shvaćaš, jer si sebi uvrteo u glavu nešto ludo. Uprkos svemu, momče, ja sam spreman da umrem, jer znam šta je Indijanac govorio: „Ako je moj čas kucnuo, šta treba više čekati?“

Dvojica razbojnika sigurno nisu ni u ovom trenutku pomislili da će još morati da žive i da su jedan drugom potrebni.

Pucanj puške odjeknuo je iznad visoravni. Pliger se okrenuo i u daljini ugledao jahača. – Dakle, Ed? – rekao je veoma mirno. – Ili ćeš odmah pucati ili ćemo obojica morati da uhvatimo maglu. Cenim da upravo stiže potera.

– Stoj! – prosiktao je Samer. – Ovoga puta me nećeš namagarčiti. Ostaćeš, ma i sam đavo naišao.

– Ludače! – vikao je Pliger gnevno. – Onaj momak je ukrao konja i evo, šerif nailazi. Ako po svaku cenu želiš da ovim psima uletiš u čeljusti, onda ja odoh!

– Ostaćeš! – naredio mu je Samer. – To nije šerif, pogledaj!

Bio je to Dok Holidej. Vratio je pušku u futrolu kraj sedla i zadržao revolvere na gotovs. Dvojica lupeža, koji su netremice pazili jedan na drugoga, nisu ga ni pogledali. Holidej je video Teksašanina kako leži na zemlji. – Ko ga je ustrelio?

– Vi me zasmeyavate, mister. Pitajte onog čoveka koji tamo leži, mislim onog drugog, malog.

Džordžijanac je pažljivo odmeravao dvojicu lupeža a zatim je klekao kraj Teksašanina i otkopčao, mu košulju. Metak ga je pogodio u levu stranu grudi, okrznuo mu rebro, a zatim skrenuo. Kockar je prišao svom konju i otkopčao malu torbu od krokodilske kože u kojoj su se nalazili instrumenti. – Tako, momče, ako je veliki Manitu uviđavan, uspećeš da se izvučeš. Ako ne uspeš, onda će opet Manitu znati zašto je to dobro. – Za nepunih pola sata Holidej je izvukao skitnici metak iz grudi i previo mu ranu. Jedan gutljaj iz male flaše viskija, koju je kockar uvek nosio sobom, vratio je ranjenika svesti.

– Vi? – rekao je čim je otvorio oči i ugledao stranca. Onda se setio događaja i opipao grudi. – Hej, onaj pas tanto me je ustrelio! Gde je banda?

Dok Holidej se uspravio i pripalio cigaretu. – Nestali su. Budite srećni što je tako. Sa tim momcima se nije šaliti.

– Ni meni to nije promaklo. Gle, tamo leži jedan od njih! Nebesa! Njega sam s jednim metkom sredio. Pogodkom kojeg ni vi ne bi trebalo da se stidite, mister. Nego, kako ste dospeli ovamo?

Holidej je otesao pepeo sa cigarete i pričvrstio ponovo torbu s instrumentima za sedlo. – To bih i ja voleo da znam. Kada mi se momak vašeg kova pilepi, ne mogu ga se lako osloboditi.

Kalagan je nabrao obrve. Duboka bo-

ra mu se urezala u čelo. Obema rukama je opipavao grudi i zavoj, pa je odjednom prebledeo. – Nebesa, pa meni je metak u grudima!

– Vama je metak bio u grudima, momče. Možda bi bilo bolje da sam ga tamo i ostavio.

Kalagan je opsovao žestoko. – Treba li to da znači da ste mi izvadili metak?

– Da, na žalost, bio sam toliko glup.

– Ali, kako ste vi mogli da izvadite metak iz mojih grudi. To je posao lekara!

– I ja sam dugo u to verovao. Danas međutim znam da to i kockar može. Budite mirni, u svakom slučaju, iako je bilo nekorisno vaditi vam taj metak.

– Zbog čega? – promrsio je Kalagan i prebledeo. – Vi mislite da ja moram umreti?

Holidej se gorko nasmejao. – Da, baš to mislim, i ako smrt neće izazvati ovaj metak.

– Doista vas ne shvatam?

– Momak vašeg kova, u ovom kraju, u ovoj zemlji, nema nikakve šanse. Čvrsto sam uveren da vas ovaj metak nije ranio, sigurno bih vas nekoliko milja dalje, našao mrtvog u travi. – Rekavši to, Holidej se vinuo u sedlo.

Kalagan se pridigao. – Vi odlazite?

– Da!

– Smem li bar da vas pitam zašto ste mi prvo izvadili metak iz grudi, a onda me ostavljate ovde, psima?

Holidej je nestrpljivo huknuo. – Daću vam jedan savet, mister. Sedite na onog

drugog konja, pa tako nećete biti konjokradica i gledajte da što pre šmugnete iz ovog kraja. – Zatim je obo konja.

– Prokletstvo! – vikao je skitnica cepteći od straha. – Čekajte me, idem s vama!

Holidej se nije osvrnuo. Znao je da će ga ovaj čovek slediti.

Strah da ostane ovde, pomogao je Teksašaninu da zaboravi na bolove. Kako je znao i umeo, popeo se na konja i krenuo za Džordžijancem.

*

Kasno u noć Holideja je probudio jezivi krik.

Teksašanin koji je legao pored njega, sedeo je u svom pokrivaču okupan u znoju.

– Šta se dogodilo, zaboga?

– Trebalo je da me pustite da umrem – ječao je razbojnik od bola. – Šta sada imam? Ležim ovde i mučim se. Muče me grozni snovi i bol. Neka đavo nosi takav život.

– Slažem se. Ja bih đavolu bio vrlo zahvalan kada bi vas odneo.

Kalagan je po običaju opsovao. – Grom i pakao, nemam ništa protiv. No, u poslednjem trenutku pobrinuću se da i vas povedem sa sobom.

U ovako prijatnom društvu, proveo je Džordžijanac i sledeća tri dana.

Teksašaninu je bilo tako loše, da je Holidej odlučio da ga ostavi u prvom naselju na koje budu naišli.

Fort Vebster je u ono vreme bilo malo naselje koje je u dva uzastopna požara potpuno nestalo sa lica zemlje.

Džeferson Longli bio je gradonačelnik u Fort Vebsteru. Isti onaj koji je u građanskom ratu, u čuvenoj bici kod Norfloka potukao južnjake. Njegov nekadašnji adutant Mek Kroft bio je već godinama šerif u Fort Vebsteru.

Longli je ostario, pa se u njemu ugasila svaka želja za borbom, pa i životom. Opaka rana iz rata ga je veoma mučila, tako da je u vreme, kada je Dok Holidej došao u grad sa ranjenim Teksašaninom, od njega ostala samo senka.

Sa Frenkom Mek Kroftom, džinovskim šerifom, stvari su stajale drugačije. Upravljaio je gradom kao vojnom regimentom. Ovaj visoki čovek, poreklom iz Kentakija uvrteo je sebi u glavu da ovaj grad i celu pokrajinu očisti.

Dan pre Holidejevog dolaska, Mek Kroft je imao i drugih nevolja. Braća Framon, farmeri koji su u okolini gajili ovce, naleteli su na ivici svojih pašnjaka na šerifa. Radilo se o tome da su se neki susedi žalili da ovce braće Framon zalaze na njihove pašnjake. Jasno, braća Framon su tvrdila da to nije istina. Kada je šerif postao grub, braća su mu mirno i energično naredila da napusti njihovo imanje.

Surovi čovek je najmlađeg brata, koji je stajao kraj ograde, onesvestio pesnicom. Tada su se ostala braća ustremila na čuvara zakona i Mek Kroft je potegao kolt. Šerif se u sebi zarekao da će se kr-

vavo osvetiti braći Framon i da neće mirovati, dok tu smrdljivu braću ne protera.

Onoga dana kada su sa juga ušla u glavnu ulicu Fort Vebstera dvojica jahača, herkulski građen šerif je stajao na otvorenim vratima svoje kancelarije i odmeravao pridošlice. Mladi pomoćnik je stajao iza njega i slušao šta njegov šef govori sebi u bradu. – Čak i kada bi trebalo da sve te momke ponaošob ustrelim a tri hiljade ovaca jednu po jednu udavim... – Onda je video dvojicu jahača. Elegantno odevenog čoveka u sivom odelu, preplanulog lica, oštih crta i intenzivno plavih očiju i Kalagana za koga je odmah zaključio da je skitnica. Taj zaključak bio je samo most za donošenje daljih zaključaka. Među prvim, bio je taj, da je i drugi u sivom odelu, sigurno razbojnik.

– Vidi, vidi, bogati! – nastavio je da govori samom sebi. – Jedan ide u civilu, a drugi se prerušio. – Onda se obratio pomoćniku. – Evo ti prilike da nešto naučiš, Džoel. Pogledaj onu dvojicu lupеža koji nailaze. Onaj levi je skitnica sa Juga, to se uostalom vidi po njegovom pohabanom svetlom odelu, a drugi dolazi iz istog kraja, samo se prerušio u dendiija i velim ti da je opasniji. Uostalom, sve ćeš videti. Jasno ti je da neću dozvoliti da se takav šljam dalje vuče po mom gradu.

Kada su dva jahača prišla kancelariji na sedam jardi, čuvar zakona je sišao sa trema na ulicu i stao ispred njih. – Stoj!

Holidej i Kalagan su se zaustavili.

Mek Kroft se podbočio, raskoračio, zabacio glavu ustranu i počeo izazivački i ispitivački da odmerava jahače. – Kuda ste to naumili?

– Ovaj čovek je ranjen i potrebno mu je nekoliko dana odmora – uzvratio je Holidej.

– Ohoooo! – uzviknuo je šerif podrugljivo. – Ovaj čovek? To dakle nije tvoj prijatelj, sinko?

Džordžijanac je nabrao obrve. Da je Frenk Mek Kroft bio iole dobar poznavalac ljudi, morao bi znati da s ovakvim čovekom nije dobro tražiti kavgu. Međutim, on to nije bio, pa da ga hladno i odbojno lice tobožnjeg skitnice još više ražestilo. – Slušaj sinko, silazi sa tog tvog kockarskog indijanskog konja i dođi ovamo do mene.

Kockarevo lice se sada pretvorilo u santu leda. Svako drugi, ko ume da čita ljudima s lica, sada bi već odustao, ali, nipošto Frenk Mek Kroft. – Zar si tvrd na ušima, sinko? Hoćeš li možda da te ja skinem sa tog ukradenog konja? – Sklonio je pesnice sa bedra i počeo da trlja nokte o prsluk.

– S puta, čoveče – bilo je sve što je Holidej prevalio s usana.

Džoel Faber, mladi šerifov pomoćnik osetio je sada niz leđa neprijatnu jezu.

Holidejev pogled klizio je od šerifovog lica, izobličjenog od besa, do zvezde koja mu je svetlucala na grudima.

– Hoćete li biti ljubazni da mi kažete

šta vas navodi da razgovarate takvim tonom, šerife? – Upitao je to sasvim tiho, ali se ipak pretnja u njegovom glasu osećala, što ovog puta nije promaklo Mek Kroftu.

Šerif je podigao pesnice i povikao. – Džoel, donesi mi sačmaricu, kako bih ovom dendi ju udesio glatko lice. Za dva minuta će izgledati kao komanč koji se sunovratio sa visoke stene.

Međutim, Džoel nije ni maknuo s mesta. Netremice je piljio u stranca. Bio je prosto očaran ovim nepoznatim čovekom i njegovim ledenim mirom – suštom suprotnošću bučnom, surovom šerifu.

– Rado bih saznao vaše ime, šerife – rekao je Holidej mirno.

Mek Kroft je zabacio glavu. – Jeste li to čuli ljudi? Ova pogana žaba hoće da zna moje ime – obratio se ljudima koji su se skupili pred kancelarijom. – Čoveče, za dva minuta će ti biti potpuno svejedno kako se zovem. Takvog pacova kakav si ti, u Fort Vebsteru još nismo videli.

Holidej se ne pomače s mesta. Međutim, ono što je sada kazao, rekao je tako glasno, da se i na dvadeset koraka moglo čuti i razumeti. – U redu, ako si ti takav bedan pas koji se ne usuđuje da kaže ni svoje ime, onda ne mogu ni ja da potrošim metak na tebe. – Rekavši to, okrenuo se i uputio prema svom konju.

Mek Kroft je posiveo. Spustio je ruku na dršku kolta i povikao. – Okreni se, skitnico! Poteži, bedni tvore...

Holidej se munjevitio bacio i u padu okrenuo. Revolver mu je bljesnuo s desnog bedra.

Čuvar zakona je svoj kolt izvukao samo dopola, a onda mu je Holidejev metak izbacio oružje iz ruke. Bio je to opasan hitac koji je lako mogao pogoditi šerifa u grudi, jer je Holidej pucao iz nezgodnog ugla. Na takav poduhvat mogao je samo da se odluči strelac kakav je Holidej.

Frenk Mek Kroft je potpuno zbunjeno posmatrao svoj kolt koji je ležao na uličnoj prašini. U glavnoj ulici Fort Vebstera vladala je grobna tišina. Desno od ulaza u Kornerov salun, stajao je čovek srednjeg rasta, ovalnog lica i kosih očiju.

Bil Novski! On je pre dve godine došao u grad i pokušao da ovde izigrava neobuzdanog čoveka. Međutim, naleteo je na Mek Krofta koji mu je odmah udario kontru. U početku je Novski zbog toga smrtno mrzeo šerifa i stalno je tražio priliku da svoga protivnika zbriše. To je vremenom splaslo, jer je i sam Novski uvideo da sa Mek Kroftom ne može da izađe na kraj. Potpuno je okrenuo list. Tražio je čak priliku da moćnom šerifu učini neku uslugu. Sada mu se upravo učinilo da je prilika tu. Kao i svi drugi koji su posmatrali ovu scenu u glavnoj ulici, i Novski je bio čvrsto uveren da je strančev fantastičan pogodak bio puki slučaj. Konačno, kako iko na svetu može sa tog rastojanja da protivniku izbije metkom revolver iz

ruke. Bil Novski je odmah dejstvovao. Pre nego što je šerif mogao da reaguje, sišao je na ulicu i stao ispred trema.

– Stranče! – zaurao je.

Džordžijancu nije padalo ni na pamet da na ovaj poziv reaguje.

– Stranče!

Holidej je mirno napunio revolver i uhvatio se za sedlo sa namerom da se vine u sedlo.

Na to je Novski potegao svoj revolver i ispalio metak tik uz kockarevu levu potpeticu.

Holidej je pustio vrh sedla i okrenuo se. Ledeno je odmerio novog protivnika.

– Šta vi hoćete?

Čuvši glas, leden i uzdržan, Bil Novski se malo trže. Međutim, držao je kolt u ruci. – Zar nisi čuo, stranče? Tebe sam zvao. Kada Bil Novski pozove psa, on to treba da čuje.

Kockar ga je hladno odmerio. – Sklonite to oružje!

– Jesi li lud? Ne pada mi na pamet da sklanjam kolt. Hajde, poteži tu svoju pumpu s olovom, hteo bih da vidim da li ćeš uspeti da ponoviš taj praznični hitac.

Na to se Teksašanin nagnuo sa sedla i doviknuo. – Hej, Bil, budi oprezan! To nije bio praznični hitac.

– Ti da se držiš po strani, skitnice! Prvo je on na redu a onda dolaziš ti. Je li jasno?

Kalagan se grohotom nasmejao, iako je od bolova mogao da škrguće zubima.

– Ne razmeći se i ne preti čoveče – mirno je rekao Džordžijanac.

U tom trenutku Bilu Novskom se učinilo da je vreme za akciju. Kada se Mek Kroft sagnuo da dohvati svoje oružje, povikao je. – Poteži! – U istom trenutku izvukao je kolt i pucao.

Samo delić sekunde ranije, kockarev metak mu je izbio kolt iz ruke. Odjeknula su još dva pucnja. Drugi metak je takođe ispalio Holidej, i to na šerifa koji je zaslepljen besom, pucao na njega. Mek Kroft je promašio Džordžijanca za tri inča, a Novski za pola jarde. Obojica su sada bili bez oružja. Na šerifovoj nadlanici videla se široka, krvava pruga.

Tri čoveka su se gledala kroz gusti barutni dim koji je lebdeo među njima. Mek Kroft je bio bled kao kreč, a Novski potpuno zbunjen. Gledao je oko sebe kao da ništa ne shvata.

Tišina.

Tu tišinu prekinuo je Teksašanin Kalagan. – Dakle, momci, da li vam je još uvek do šale? Hi, hi, hi! Kako vam se ovaj čovek dopada? Nije loš, zar ne? Vest Harding bi mnogo toga od njega mogao da nauči...

Holidej je okrenuo glavu i ljutito odmerio skitnicu. Posle toga je pružio obe ruke, kojima se uhvatio za vrh sedla i izvuče noge iz uzengija, jer je Kalagan iznenada pustio vrh sedla za koje se grčevito držao i počeo da klizi sa konja. Holidej je u poslednjem trenutku uspeo da ga prihvati da ne padne na zemlju.

Tu situaciju je hteo da iskoristi Mek Kroft. Sagnuo se da dohvati kolt. Uspe-

lo mu je. Podigao ga je i hteo da nanišani izbezumljen od besa.

Pucanj puške razlegao se ulicom. Opasni šerif je kriknuo od bola i ispuštio oružje. Desnom rukom grčevito je stegao levu mišicu, pa se okrenuo prema velikoj kući od crvenih opeka na čijem je prozoru stajao čovek sa vinčesterkom.

Džeferson Longli, gradonačelnik!

Mek Kroft je bio izbezumljen i van sebe. – Šta vam pada na pamet, Longli? Jeste li poludeli?

– Nisam – uzvratio je gradonačelnik svojim hrapavim, staračkim glasom. – No, kod vas ispod šešira, očigledno da nije u redu Mek Kroft. Kako vam pada na pamet da na stranca koji vam ništa nije učinio, pucate? Vi ste ovde plaćeni kao šerif, a ne kao drumski razbojnik.

Šerifovo lice je bilo izobličeno. – Prokletstvo, to ćete mi platiti, Longli, kunem vam se!

– Vi se zaklinjete za suviše stvari. Nego, smatram da je baš odlično što se i za vas našao majstor. Ova dva pogotka na koja ste formalno prinudili stranca, vrede zlata. – Zatim se stari gradonačelnik obratio Holideju. – Helou mister, ja sam gradonačelnik ovog grada. Žao mi je što vas je ovaj čovek tako nedolično pozdravio. Inače, u Fort Vebsteru je uglavnom mirno. Možda je čak i suviše mirno, pa to našem šerifu ide na nerve. Nego, šta je sa vašim pratiocem?

– Njega su napala tri razbojnika i ozbiljno ga ranila. Potrebna mu je postelja.

– U redu, preko je pansion. Mister Bakster će vam dati sobu.

Holidej je dodirnuo obod šešira u znak pozdrava i pogleda Novskog. – Priberite se, čoveče, i pomozite mi da ovog čoveka smestim u pansion.

Bil Novski je već hteo da posluša i krene, kada ga je Mek Kroft pozvao. – Samo se usudite, Novski, pa vam obećavam da nećete imati više ni časa mira u ovom gradu.

Stari Longli je ljutito repetirao pušku. – Slušajte, Mek Krofte, ovo je već prevršilo, šta vam je? Ponašate se kao gonič robova. S tim je jednom zauvek svršeno. Vaše je da se brinete o miru i redu u ovom gradu, to bi bilo sve.

Zatim je Holidej uz pomoć hromog gradonačelnika, koji je izašao na ulicu, odneo onesvešćenog Kalagana u pansion. Kada su skitnicu smestili u postelju, kockar i gradonačelnik su sišli dole. Starac mu je pružio ruku. – Moje ime je Longli.

Holidej je prihvatio ruku i stegao je. – Longli, to je dobro ime. U ratu je bio jedan pukovnik Longli koji...

Gradonačelnik je odmahnuo rukom. – Znam tu priču.

Kockar se zagledao u starčevo lice. – Znate tu priču? Da niste možda vi taj čovek?

Longli je tužno potvrdio. – Da, na žalost, bilo je jednom jedno vreme na koje sam ponosan, ali, ono je davno prošlo.

– Ako morate da se nosite sa ljudima

kakav je Mek Kroft, potpuno vas shvatam.

– Nemojte to reći, mister. I on je nekađ bio veoma dobar čovek. Tja, vi to sigurno nećete poverovati, ali, tako je. On je bio jedan od mojih najboljih oficira i veoma hrabro se držao u borbi kod Norfoka.

– U tom slučaju se prilično pogrešno razvijao.

– Tako bi se nekako moglo reći, mister...

Kockar je bio zadovoljan što nije morao odmah da kaže svoje ime, no, sada nije imao kud.

– Na žalost, ja ne mogu da vam navedem tako dobro ime kao što je vaše, gradonačelniče. Zovem se Holidej.

– Holidej? Pa, to je baš dobro ime. Mi smo u vojsci imali jednog veoma sposobnog lekara koji se zvao Holidej. Čak mi se čini da je on bio Džef kao i ja.

Džordžijanac je pripalio cigaretu. – Tako je, zvao se Džef. Bio je lekar iz Valdoste u Džordžiji. Visok momak sa širokim ramenima i gustim brkovima.

Longli se namrštiio. – Vi ste ga poznavali?

– To je bio moj otac.

– Prokletstvo, onda vam još jednom moram stisnuti ruku! Nego, šta vam bi, da za svoje kažete da nije dobro? Ja, naprotiv, nalazim da je veoma dobro. Vaš otac je bio jedan od najboljih lekara koje sam u životu sreo. Ako je neki vojnik imao sedam metaka u telu, samo ih je vaš otac mogao brzo i vešto da izva-

di. Ukoliko je bio srećan da nijedan od metaka nije bio ubitačan, taj isti vojnik je posle dve nedelje ćopao po dvorištu vojne bolnice. Da, bio je divan momak, vaš otac. I igrač pokera bez premca!

Bilo bi to prvi put da kockar nešto dobro čuje o svom imenu. Nije ni slutio da će jednom sresti nekoga ko je poznavao njegovog oca. Konačno, stari Holidej je bio čovek kojeg van njegovih krugova nisu poznavali.

– Čujte, mister Holideje, ja sam neposredno pred vaš dolazak imao oštru raspravu sa Mek Kroftom i čuo toliko bestidnosti i uvreda, da sam postao resigniran. No, kada sam malopre video kako vi onu paradu vodite, u meni se ponovo probudio stari borbeni duh.

– Šta vam je sa nogom, ako smem da pitam?

– Ne znam ni sam. To me već duže vreme muči. Koleno mi je odebljalo i stalno je sve gore i gore.

– Šta lekar kaže na to?

– Koji lekar? Mislite na našeg prodavca pilula ovde? Uveravam vas da on o tim stvarima zna koliko i naš kovač. Ko uostalom želi da u Fort Vebsteru bude lekar? Ljudi traže bolje krajeve.

– Zar je ovo loš kraj?

Longli je duboko udahnuo vazduh u pluća. – Zapravo i nije. – U tom trenutku je stari dostojanstveni pukovnik mislio na to da je i samo prisustvo Mek Krofta ono što ovde sve čini mračnim i neprijatnim.

– Da, nama je potreban lekar, pre sve-

ga lekar koji bi mogao da brine o našim zubima. To je ovde najveći problem. Kao za pakost, ovde stalno neko ima zubobolju i to žestoku, pa udara glavom o zid. Onda se napije, prestane da kuka, ispava se i istreznji, a zatim jadikuje crnje i gore. Velim vam, zubobolja je nešto užasno. Mi smo ovde u tom smislu odsečeni od sveta. Najbliži lekar se nalazi na pedeset milja. Pitam vas ko može sa paklenom zuboboljom da jaše pedeset milja tamo i pedeset milja natrag. Prava katastrofa.

Holidej je zamišljano protrljao bradu. – Potpuno vas razumem.

Razgovarali su još neko vreme, a onda ih je nečiji jauk trgao. Mlada žena je išla, pored njih dvojice, teturajući se kroz hodnik. Obe ruke je pritisnula na obraz. Za njom je išla starija žena.

– Šta joj je? – pitao je Holidej.

– A šta bi moglo da bude? Zubobolja! To vam je u ovom vlaškom gradu najgore, a pomoći ni od kuda. Jadnica, već tri dana ima takve bolove da je skoro poludela.

Iz dvorišta su se čuli jauci mlade žene.

Holideju se odjednom žurilo da ode. Ne, on neće o tome da brine. Tri puta od kako je napustio Boston pokušavao je da počne lekarsku praksu u nekom gradu, no, uvek se pojavio čovek sa revolverom koji ga je naterao da se vine u sedlo i nastavi sa lutanjem. Ma koliko ga je privlačilo ono što mu je gradonačelnik rekao i ma koliko da su ga mučili jauci mlade žene, moraće da odjaše. Treba da

se izgubi pre nego što se pojavi neki ludak sa revolverom i izazove ga na dvoboj. Stao je na ulaz i posmatrao je ulicu. Nije video neprijatno ukočeno lice šerifa Mek Krofta, koji je stajao kod konja i razgovarao sa grupom ljudi. Ništa nije video. Čuo je samo jauke nesrećne žene.

Longli je stajao iza njega i posmatrao mu leđa.

Iznenada se na kockarevom licu pojavio čudan trzaj. Kao da je doneo neopozivu odluku. Krenuo je brzim koracima preko trema na ulicu. Građani su izmicali i pravili mu put. Samo je Mek Kroft ostao da stoji i procedio kroz zube. – Gubite se konačno!

Holidej ga nije primećivao. Brzim pokretima otkopčao je torbu s instrumentima sa konja i vratio se natrag u pansion.

Gradonačelnik je još uvek stajao na istom mestu i na svoje veliko iznenađenje, video je kako sin njegovog armijskog lekara otvara svoju kožnu torbu, prilazi ženi i ljubazno govori. – Tako, gospođo, sada sklonite ruke i pustite me da vidim šta vas to muči.

Ono što je dalje posmatrao Longli, u sledećih pola sata, nije se razlikovalo od zubarskih intervencija u Njujorku, Sent Luisu, Čikagu ili čak Los Anđelesu. Ni za dlaku lošije.

Pošto je potrajalo gotovo pola sata, iza gradonačelnika su se okupili drugi ljudi i s istim iznenađenjem posmatrali šta se zbiva. Tu je bio i šerif Frenk Mek Kroft.

– Šta je, zar je taj momak lekar? – pitao je Mek Kroft iznenađeno.

Dok! Odjednom je počelo da dobuje u gradonačelnikovoj glavi. Dok Holidej! Stari oficir je razmišljao grozničavo.

Ovo je Dok Holidej! Grom i pakao! Dok Holidej, čuveni strelac! Lekar iz Bostona, čovek čije ime već nekoliko godina je na čitavom Zapadu poznato i ozloglašeno. Znači, zbog toga nije hteo odmah da kaže svoje ime? Glasno, tako da je Dok Holidej mogao da čuje, šerif je upitao. – Kako se taj čovek zove?

– Holmer – uzvratio je gradonačelnik.

Džordžijanac je upravo počeo da pakuje svoje instrumente i za trenutak je zastao. Čuo je kako je gradonačelnik govorio. – A vi, sklanjajte tu prljavu maramicu s ramena, pa će vam doktor pogledati ranu.

– Doktor? Šta ja imam s njim? – promrsio je Kroft.

Holidej je upravo zatvorio torbu. – Pustite ga, gradonačelniče. Što se mene tiče, može da dobije groznicu, neće ga mimoići zato što je šerif. Sve mi se čini da neće biti mnogo ljudi koji će za njim žaliti.

Mek Kroft je i dalje negodovao. – Doktor koji rukuje koštom kao teksaški revolveraš, tu nešto nije kako treba. Neću dozvoliti da me kojekakve neznalice leče.

Holidej se uputio pored šerifa u hodnik. Za njim je trčala mlada žena ozarenog lica. – Koliko vam dugujem?

– Ništa mi ne dugujete. To sam učinio sa zadovoljstvom.

– Ne dolazi u obzir! – umešao se gradonačelnik. – To je bio dobro obavljen posao za koji zaslužujete određenu nagradu. Ako ovde u ovom gradu možemo da plaćamo jednog šerifa, kakav je ovaj uvrnuti Mek Kroft, moći ćemo da plaćamo i dobrog lekara! Uostalom, gospođa Barker nije siromašna. Njoj pripadaju ovaj pansion i konjušnica do njega, zar ne?

Žena je potvrdila.

Longli je govorio glasno da se hodnik orio. – Ako vam uspe da doktora zadržite danas u gradu, upitaću gradski savet da li hoće da sagradi kuću za doktora i dobrog zubnog lekara!

Holidej je oborio pogled i zagledao se u vrhove čizama.

Longli ga munu. – Da čujem, doktore Holmer, šta kažete na to?

On dakle zna, sinulo je Doku, zna, a ipak hoće ovde da me zadrži.

Longli se sada oštro obratio šerifu. – Hajde, odgovorite sada, Mek Kroft. Evo, ovde stoji zubni lekar. Pre nedelju dana i vi ste imali groznu zubobolju, nalivali ste se preko u baru viskijem i grdili na sav glas što Fort Vebster nema zubara.

– Ja? U redu, može biti, samo ko kaže da mi ovaj čovek odgovara?

Longli koji je od kockarevog dolaska u grad i njegovog odlučnog suprotstavljanja Mek Kroftu ponovo živnuo i stekao staru energiju, nije hteo ni pošto da odustane. – Da li vam je on po volji?

Šta vam pada na pamet, bestidni čoveče? Možda ću ja danas predložiti gradskom savetu da razmisli da li mu vi još kao šerif odgovarate?

Mek Kroft je pošao prema vratima, zastao i okrenuo se. – U redu, gradu je potreban lekar, posebno zubni lekar. No, taj čovek treba da leči i vadi zube, a ne da poteže revolver. Ja sam protiv njega. – Rekavši to, izašao je na ulicu.

Holidej je prijateljski pogledao gradonačelnika. – Pustite to, mister Longli. Hvala vam, mislili ste najbolje, ali...

Nekadašnji pukovnik stegao je kockarevu mišicu. – Dok, taj momak nema apsolutno šta da kaže ovde. On je postao tako razmetljiv i drzak, samo zbog toga što je mene smatrao polumrtvim. No, s tim je gotovo. Neka mi koleno bude još deblje i teže, ostaću buđan i oprezan. Mek Kroft će to brzo osetiti. Ako uradi ma šta što mi se ne bude dopalo, gotovo je sa zvezdom. Toliko da znate, ja sam osnovao ovaj grad. Ja sam podigao školu, crkvu, većnicu. Ja sam bio taj koji se izborio da sedam iseljeničkih porodica oстане ovde. Između ostalih, nagovorio sam porodicu Bakster, porodicu Griffin, najbogatije i najuglednije ljude. Isto tako, ja sam predložio Mek Krofta da bude šerif. Kada se jednoga dana ovde pojavio, zamolio me je da mu nađem neki posao. Isto kao što sam ga predložio, tako ga mogu i najuriti ako više ne odgovara svom pozivu.

Holidej je odmahnuo glavom. – Nije to zbog njega, gradonačelniče. Taj momak me ni najmanje ne brine, sve dok ne pokuša da me uhapsi, mogu ovde da dišem.

– Da nemate možda neki drugi cilj? – pitao je gradonačelnik.

– Cilj? – Dok Holidej je gledao kroz mračno hodnik na ulicu i ponovo odmahnu glavom. – Ne, mister Longli, u pitanju je nešto sasvim drugo. Vi znate ko sam ja...

Sada je gradonačelnik oborio glavu. – U redu, ali, šta to znači? Vi ste odličan momak, Dok. Šta uostalom smeta što jedan doktor vešto rukuje koltom? Baš ništa. Naprotiv, može da bude veoma korisno, u odnosu na ljude kakav je ovaj samouvereni i razmetljivi Mek Kroft. I sami ste videli šta znači ravnoteža.

– Ja ne mogu da živim pod lažnim imenom, gradonačelniče – rekao je Holidej tiho. – Može se ovom ili onom čoveku reći, da, ja se zovem Miler, ili ako hoćete Holmer, no, to ne može biti trajno. Uostalom, nisam razbojnik koji treba da se krije, ali, isto tako znam i da nisam čovek koji nekom gradu može da donese sreću.

– Molim vas, Dok, vi ste izvanredan zubni lekar. To niko ne može da pobije. Siguran sam takođe da u gradu neće biti nikoga ko neće odahnuti s olakšanjem kada sazna da u Fort Websteru postoji zubni lekar, a kako se taj lekar zove, sasvim je nebitno.

– Na žalost, nije nebitno, gradonačel-

niče. Možda bi to mogao biti svaki drugi čovek, ali ne i Dok Holidej. Molim vas da mi verujete, mister Longli. Siguran sam u to da biste, ukoliko ostanem, vrlo brzo proklinjali dan kada ste mi ovo ponudili.

– Ali, zbog čega? – pitao je Longli, iako je dobro znao zbog čega Holidej ne želi da ostane. Bio je poznati strelac, čovek o čijoj su se brznoj ruci na Zapadu pričale bajke. Bila je to nesreća što je ovaj sposobni čovek imao takvu „crnu slavu“. Zbog toga što je uvek mogao da se nađe neki mlad čovek, pa čak i ne više mlad, koji bi krenuo izdaleka i prevalio stotinu milja samo da bi utvrdio koliko je ovaj stranac brz. Pri tom, naravno, niko nije očekivao, da svoju streljačku veštinu Dok pokazuje na praznim flašama ili bilo kojoj drugoj meti. Ne, izazivali su ga na dvoboj.

Sudbina revolveraša! Sudbina Doka Holideja!

Sve je to iskusni čovek, kakav je bio Džeferson Longli, naravno znao. Nije hteo ipak da odustane, jer mu se mladi Holidej veoma dopao. Nagovarao ga je uporno i dalje, a Holidej je samo odmahivao glavom i govorio. – Zažalícete zbog toga, gradonačelniče.

– U redu, Dok, prespavajte jednu noć. Sutra ćemo ponovo o tome da razgovaramo. U međuvremenu ću da govorim sa članovima gradskog saveta.

– Gradonačelniče, ja se zovem Holidej, a ne Holmer. Nemojte to smetnuti s uma! – dodao je Dok ozbiljno.

Stari oficir ga je pogledao pravo u oči. – Dok Holidej? Zbog čega se tako grčevito držite tog imena? Imena su prašina i dim. Vi se zovete Holmer. Vi ste doktor Holmer iz Džordžije. To smo rešili i odsada nema više ni problema ni briga.

Kockar je stajao oborene glave. Osećio se nekako vezanim unapred za sve ono što bi moglo da dođe. Zar je moguće da će moći još jednom da počne iz početka? Uostalom, zašto ne?

Bolest koja ga je u Bostonu napala kao divlja zver, već mesecima je mirovala. Čak iako nije baš sasvim zdrav, zar nema prava na svoj život?

*

Dok Holidej je prespavao tu jednu noć. Poslednji put valjda zasvetlucala je u njemu iskra nade da će moći da počne nov život, baveći se svojim nekadašnjim, toliko voljenim pozivom.

U redu, počecu taj život u malom gradu Kolorada, Fort Vebsteru, kao doktor Holmer. Kada se sledećeg jutra u trpezariji pansiona pojavio za doručkom, stari gradonačelnik se široko osmehivao. Džordžijanac je ustao u znak pozdrava i pružio Longliju ruku. – Moram odmah da pošaljem po neke lekove i instrumente. Ono što imam uz sebe samo je ono što je najneophodnije. Nosim to iz prostog razloga što nemam snage da se od toga odvojim. To mi je još pokojni otac kupio...

– Sve je u najboljem redu – uzvratio je Longli, sijajući od zadovoljstva. –

Pogledao je prema ljudima koji su se zatekli u trpezariji. Tu su bili uglavnom samci i zbog toga su se hranili van kuće. – Ljudi, evo, predstavljam vam našeg novog lekara. On će ubuduće brinuti o vašim zubima i održavati ih.

– Nego, gradonačelniče – došapnuo je Dok – voleo bih da vidim tu vašu nogu.

– Moju ukočenu, oteklu nogu? – Zar zaista to želite?

– Svakako, najbolje je da podete odmah sa mnom u moju sobu.

– Šta znači to soba – usprotivio se Longli. Povukao je za ruku novog zubara u Fort Vebsteru i pokazao mu kuću koja se nalazila tačno nasuprot gradskoj većnici. – Vidite li onu tablu preko?

Holidej je naravno video. Bila je tako velika da se mogla videti sa sto jardi rastojanja. „Doktor Holmer“ bilo je krupnim slovima ispisano. Zbunjeno je pogledao gradonačelnika. – Ja ovo ne shvatam...

– Šta tu ima da se shvati, Dok? Rekao sam vam da ću govoriti sa gradskim ocima. Od kako se mister Okland povukao kod svoje kćeri u Denver, ta kuća je prazna. Za kuću se istina borio mesni učitelj, ali, on ima veliki stan u Perkinsovoj kući. Osim toga, sam je. Lekaru je potrebno više prostorija. Slučaj je dakle, jasan. Tamo preko ćete vi stanovati, Dok. Pogledajte, eno ljudi već unose stvari u kuću. Stvari koje sam naručio kod stolara. Tabla je još noćas

urađena. Sve što vam dalje bude nedostajalo, stići će u toku dana....

Džordžijanac prosto nije mogao da veruje i da priguši svoju strepnju koja ga je mučila. Kako je moguće da se njegova sudbina tako, odjednom, izmenila? No, zar mu majka nije često govorila da u životu svakog čoveka loši i dobri trenuci moraju da se smenjuju? Da li je ovo dobar trenutak? Bolesni, odbačeni čovek nije mogao a da ne sumnja u ovaj trenutak. Istina, preselio se i smestio u kuću preko puta gradske većnice, ali je i dalje podozrevao, ne pokazujući to. Odmah je otišao u svoju novu kuću, razgledao je ćutke i klimao glavom. Kada su se obreli u ordinaciji, Holidej je tražio od gradonačelnika da mu pokaže bolesno koleno. Oprezno je opipavao otok i ispod oka posmatrao Longlijevo uplašeno lice.

– Da, mister Longli, od ovoga ćete morati brzo da odete s ovog sveta – rekao je tobože zabrinuto.

– Nebesa! O tome već dugo nisam razmišljao. Gotovo je, doktore, zar ne? Zar nema spasa? U ratu su tako bolesne noge jednostavno amputirali. Zar mi vi ne biste mogli da...

– Kako da ne, mogao bih i glavu o istom trošku.

– Glavu? Zbog čega, pobogu?

– Zbog toga što i sa njom nije baš sve u najboljem redu.

– S glavom? – promucio je starac smrtno uplašen.

– Recite mi radije od kada vas to koleno muči?

– Ne znam baš tačno. Ima već prilično, ali ne baš previše dugo.

– Tri godine, ili tri meseca?

– Nekoliko meseci, najverovatnije. Trčati istina, već godinama nisam mogao.

– To s trčanjem je zbog reume. Ali, ovo s kolenom je gotovo smešno. Evo, stavite ovo u zube. Teško vama ako samo pisnete.

Dok je pružio starcu veliki komad kože, očistio deo noge ispod kolena i uzeo instrumente.

Stari oficir je osvetlao obraz. Uprkos jakim bolovima koje je lekareva intervencija morala da izazove, nije ni pisnuo.

Kada je Džordžijanac završio posao, promrsio je kroz zube. – Baš bih voleo da znam gde ste ovo zakačili? – Držao je u pinceti šiljati komad drveta.

– Ova stvar se zarila prilično duboko i izazvala nevolje na veoma osetljivom mestu.

– Šta govorite? Verujete li zaista da je ovaj mali komad drveta mogao da izazove tako užasne bolove, oteklinu i crvenilo?

– Izgleda da je baš tako bilo. No, videćemo veoma brzo. Sada ležite na sofu i podignite nogu. Bilo bi dobro da povremeno stavljate obloge od kamilice...

Već sledećeg dana je gradonačelnik upao u ordinaciju, istina još uvek hra-

majući, ali, sav ozaren. – Dok, vi ste jedan vraški momak! Znao sam ja za koga se zauzimam. Angažujem zubnog lekara za grad, a momak mi uredi bolesnu nogu. Niko mi neće verovati, iako svima pričam.

– Ne bi trebalo to da činite, mister Longli. Posle toga će dolaziti ljudi sa svim mogućim nevoljama. Ja sam zubar i imam samo zubarske instrumente.

– Zar mi vaš prijatelj nije još juče rekao da ste mu izvadili metak iz grudi?

– Taj momak priča besmislice.

– Nego – uzdahnio je gradonačelnik spuštajući se na stolicu. – Napolju na tremu se već okupilo pola čete bolesnika. Žalostan prizor. Mnogi se drže za obraze, kako im zubi verovatno ne bi ispali iz glave. Što je najčudnije, odjednom se porazboljevalo i nekoliko lepih mladih žena i to onih koje su do juče sijale od zdravlja. – Ustao je i prišao prozoru. – Pogledajte onu crnku, lepa cura. Otac joj drži veliku prodavnicu gotovih odeli. Od kada li to ona ima zubobolju? Ja mislim Dok, da ste vi već ranili neka srca u gradu. Šta sam ono, do đavola hteo da kažem? Ah, da, znate li da mi u gradu više nemamo šerifa?

Holidej se trže. – Nisam to znao.

– Naš prijatelj Mek Kroft je u toku noći uhvatio maglu.

– Možda će se ipak vratiti. Može biti da je nekuda izjahao, možda do nekog obližnjeg ranča....

– Odjahao jeste, ali se vratiti neće. U svakom slučaju ne kao šerif Fort Veb-

stera. Poneo je sve što mu pripada, pa čak i sat koji sam mu pozajmio. Ostavio je pismo koje ću uramiti za uspomenu i dugo sećanje. – Govoreći to, Longli je iz džepa izvadio komad savijenog papira i počeo da čita.

„Longli, ja odlazim! Sada imate čoveka koji ume da barata koltom. Prema tome, nisam vam više potreban. To što on ujedno ume da leči i vadi zube veoma je praktično. Možda biste mu mogli prikazati zvezdu na kicoško odelo. Velim vam samo, s tim tipom ćete imati velike nevolje. Onaj koji tako kao on barata oružjem, mora biti opasan. Ja istina odlazim, ali, sa vama još nisam sredio račune. Frenk Mek Kroft, uvek, kad tad, sređuje svoje račune.“

Gradonačelnik se grohotom smejao, a Holidej je zamišljeno gledao u pod.

Dakle, to je već bila prva senka koja se posle tri dana spustila na njegov novi život.

– Nemojte zbog toga razbijati glavu, Dok, molim vas. Takvih tipova ima svuda. Možda mora da postoje, kako bismo znali da svet može da bude prijatan i bez njih.

Holidej je stajao na prozoru i najednom razrogačio oči. Preko, na tremu pansiona, stajao je skitnica.

Longli je prišao kockaru. – A da, vidite, vaš prijatelj je ozdravio.

Da li je trebalo da obavesti Longlija da mu Kalagan nije prijatelj? Ne! Uostalom, šta ga se taj čovek uopšte tiče? On će sigurno odjahati dalje.

Džordžijanac se silno prevario. Rik Kalagan nije ni pomišljao da bilo kuda odlazi. Došao je u novu Holidejevu kuću i potražio stranca koji ga je spasao.

Gradonačelnik je napustio ordinaciju.

– Prokletstvo, vi ste izgleda zaista pravi lekar? – Pri tom je Kalagan prešao jezikom preko zuba. – Hm, kada na tremu više nikoga ne bude, navratću do vas...

Holidej je klimnuo glavom i otvorio vrata prvom pacijentu. Nesrećniku je lice bilo izobličeno od bola, a slomljena ruka nevešto vezana. Ništa nije vredelo što ga je Holidej uveravao da je samo zubni lekar. To ni kod drugih pacijenata nije uspevalo. Za vreme pregleda je Kalagan stajao na prozoru i mrmljao.

– Nebesa, doktore, pa ovde posao prosto cveta. Zar vam ne bih mogao biti od neke koristi? Mislim da me uzmete u službu?

U ordinaciju je ušla mlada žena. Pogledala je ispitivački lekara i namrštila se kada je spazila skitnicu.

– Idem, Dok – obazrivo se povukao Kalagan. – Ako vam budem potreban, preko sam u salunu.

*

Mek Kroft nije sam napustio Fort Webster. Građani su uskoro utvrdili da je s njim krenuo i Bil Novski.

Već prvog jutra, poslali su u grad pozdrave. Nosilac pozdrava jahao je vranca,

imao je uzano lice koje je bilo bledo i sitne oči.

Bob Bilings! Čovek nalik na gipsanu figuru – zaključio je Mek Kroft. Bilings je od glave do pete bio odeven u crno: šešir, odelo, marama, čizme. Sve, izuzev košulje, ne baš blistavobeale. I svoj teški revolver, kalibra .44 nosio je u crnoj futroli, pričvršćenoj za crni opasač.

Bob Bilings je bio revolveraš. Moglo se reći da je svuda kod kuće i da to istovremeno nigde nije. Poticao je iz Teksasa. U poslednje vreme se motao oko Barkli ranča. Pretpostavljalo se da ga je Barkli, takođe mračan tip, najmio za telohranitelja. Niko, međutim, nije pouzdano znao šta Bilings radi.

U svakom slučaju, Mek Kroft ga je potražio na ranču i nešto, veoma poverljivo, u četiri oka, prilično dugo, razgovarao s njim.

Bilings se uopšte nije uzrujavao što neko iz rančerske kuće može da vidi kako od svog sabesednika prima nekoliko zlatnih novčića od po dvadeset dolara.

Pravi revolveraš je uvek slobodan, kao ptica na grani. Čak nije našao za potrebno da bilo koga na ranču obavesti o svom odlasku u grad.

Mek Kroft, i njegov novi prijatelj Bil Novski, napustili su grad još u praskozorje i rano su stigli na ranč.

Tako će ovaj gipsani revolveraš vaditi kestenje iz vatre umesto nas, zadovoljno je razmišljao Kroft. Naložio je Bilingsu da prvo sredi lekara. – On je

najvažniji. Vodite računa da ga dokrajčite, a ne samo ranite.

Bilings je razumeo.

— A onda na red dolazi onaj drugi momak. Odseo je u pansionu. Nekadašnji poručnik severnjačke vojske dao je revolverašu tako detaljan opis Teksašanina, da bi ovaj mogao da ga pronađe bez problema među stotinama ljudi.

Gradani Fort Vebsteru su s podozrenjem posmatrali bledunjavog revolveraša, kada se pre nekoliko meseci prvi put pojavio u njegovom gradu. I tada je došao po specijalnom nalogu. Čovek kojeg je trebalo da likvidira, bio je poreklom Finac i već godinama u zavadi sa rančerom Barklijem. To je, uostalom svako u gradu znao. Ljudi ipak nisu znali u ono vreme ko je Bilings. Moglo bi se reći da su svi užasni događaji zbunjenim građanima na neki način promakli. Odigrali su se kao u nekoj magli. Jasno, nisu svi ni posmatrali. Očevidaca je bilo veoma malo. Među njima se nalazio i šerif.

Finac je uprvo izlazio na ulicu, noseći tek kupljenu balu bodljikave žice, kada se pred njima pojavio čovek odeven u crno. Izgledao je kao sudija ili eventualno propovednik. Samo je povikao. „Prikaber!“ i pucao na čoveka koji nije stigao ni da spusti svoju ruku do kolta. Nesrećni Finac Prikaber ostao je da leži u uličnoj prašini.

Šerif nije imao razloga da istupi protiv Bilingsa, ili, bolje rečeno nije smeo da istupi protiv njega, jer se neposredno

posle ovog tobožnjeg dvoboja pojavio sam rančer sa čitavom grupom poludivljih kaubojaa.

Od tog dana su ljudi u gradu strepeli od bledolikog revolveraša. Još jednom je dolazio u grad i tom prilikom se takođe pobrinuo da nekom obezbedi mrtvački sanduk.

U Fort Vebsteru više nije bilo čoveka koji nije poznao revolveraša Bilingsa. Naravno, to je važilo za stare stanovnike. Međutim, dvojica novodošlih ga nisu poznavali. Jedan od njih bio je Rik Kalagan! Upravo je napustio Džordžijančevu kuću i video kako ljudi uplašeno beže na sve strane. Skrenuo je pogled prema severozapadu i tako primetio jahača koji je upravo skretao u glavnu ulicu. Kalagan je mirno nastavio dalje.

Bilings je nabrao svoje čekinjaste obrve i oštro odmerio Kalagana. — Hej! — povikao je.

Kalagan je zastao. Upravo se nalazio na dva koraka od stepenica koje vode na trem saluna.

Revolveraš mu se približio na devet jardi. — Da nisi možda ti došao u grad sa novim lekarom? — pitao je odsečnim glasom.

Kalagan je potvrdio. Prekasno je uvideo svoju grešku.

Lagano, ukočenih pokreta, revolveraš skliznu s leve strane konja.

Teksašanina je obuzela zla slutnja. Okrenuo se.

Revolveraš kao munja izlete ispred konja i uzviknu.

– Poteži, skitnico!

Mora da je to bio zvezdani trenutak Rika Kalagana. Sasvim sigurno! Bilings, pod normalnim okolnostima, ne bi imao nikakvih šansi. Revolveraš nije do kraja ni izrekao izazov, a Teksašanin Kalagan se bacio u stranu. Njegov veliki revolver je zagrmio.

Bilingsov metak ga je odmah zatim pogodio kao nevidljiva posetnica i bacio unazad. Tresnuo je o trem. Teksašanin je morao čvrsto da se pridrži za ivicu trema kako ne bi pao. Niz levu stranu glave tekla mu je krv.

Na osam jardi od njega, stajao je u crno odeveni revolveraš Robert Bilings, nalik na statuu izrezbarenu od drveta. Kolt mu je još uvek bio u desnoj ruci. Posmatrao je svog protivnika iznenađeno, razrogačenim očima. Tako je stajao nekoliko sekundi a onda je odjednom klonuo na kolena, da bi se samo sekundu kasnije sručio u uličnu prašinu.

Kalagan je zgranuto posmatrao. Posle prvog pitanja koje mu je stranac postavio, znao je dobro s kim ima posla. Sa pravim revolverašem. I sada, on leži u uličnoj prašini, ispruženih ruku i praznog pogleda upravljenog prema nebu. Revolverašev kolt je ležao tu odmah nekoliko koraka od nogu.

Kalagan je osetio kako ga obuzima nesvestica. Bila mu je potrebna sva snaga volje da drži oči otvorene i da se ne sruši. Prvi koji je istrčao na ulicu, bio je Dok Holidej. U trku je bacio pogled na

nepoznatog u prašini, a onda je stao pred Kalagana.

– Gotovo je, Dok! – ječao je skitnica. – Pustite to, nemojte više da se trudite oko mene. Nedavno ste me uzalud zakrpili.

– Tišina! – odbrusio je Holidej i okrenuo Teksašaninovu glavu kako bi mogao da vidi ranu.

– Manite se toga, Dok, besmisleno je. Sada mogu da vam kažem, ja sam Kalagan.

– Zaveži, momče.

– Rik Kalagan iz Teksasa! Skitnica! Nekoliko puta bio u zatvoru zbog krađe. Nedavno sam jednog železničara ubio. Došao je na krov vagona, tamo gde sam ja pritajeno ležao. Udario sam ga nogom, a on je kliznuo dole i pao kraj pruge na kamen. Naravno, mrtav. Ja sam ubica! U Gambeti sam ubio još jednog čoveka i ukrao konja. Ostavite se toga, Dok. Ja ne vredim truda.

Holidej ga je uhvatio za rukav. – Zavežite Kalagan i održite se po svaku cenu na nogama. Vi ste bacili u prašinu jednog mračnog tipa, revolveraša. Pogledajte samo ljude. Gledaju vas zavidljivo kao viteza. Držite se pravo i ponosito i dođite kod mene u ordinaciju. Ako samo klecnete kolenima, biće šamara.

– Šta rekoste? – promucalo je skitnica zbunjeno.

– Šamara, rekao sam.

Tako su išli jedan uz drugog preko ulice. Kalagan je uspeo, ali, kada su se

vrata lekareve kuće zatvorila za njim, pao je kao proštac. Holidej ga je prihvatio i uvukao u ordinaciju. Očistio mu je ranu, stavio zavoj, a onda ga položio na sofú. U to je neko žustro kucao na vrata.

Devojka koja je tog jutra došla veoma rano zbog zubobolje koju uopšte nije ni imala, dobila je posao kao služavka u doktovojoj kući. Ušla je u ordinaciju i rekla.

– Gradonačelnik je ovde, doktore.

– Neka uđe.

Longli uopšte nije ni sačekao da Holidej nešto odgovori devojci, nego je formalno uleteo u ordinaciju, sasvim zaboravljajući na bolesno koleno. – Dok, vaš prijatelj! Neshvatljivo! Sredio je Roberta Bilingsa!

Holidej je oprao ruke, a onda izvadio cigaretu iz džepa i pripalio je.

Gradonačelnik je prišao sofi na kojoj je ležao skitnica.

– Mister...

– Zove se Kalagan – objasnio je Dok.

– Rik Kalagan iz Teksasa.

– Mister Kalagan, pa to je, nemam reći da vam kažem! Prokletstvo, video sam crnog psa kako dolazi i ostao da stojim na prozoru kao okamenjen. Sve se odigralo munjevito.

Kalagan, koji se već bio osvestio, upitao je. – Šta je taj čovek hteo od mene?

– Bilings je jedan od najopasnijih revolveraša u celom kraju.

– Ali, šta je hteo od mene? Nikada ga ranije nisam video.

Longli je zbunjeno trljao bradu.

Holidej je odgovorio umesto njega. – Odbegli šerif ga je verovatno poslao ovamo, Rik.

Teksašnin poskoči sa sofe kao da ga je ujeo otrovni pauk.

– On? Ali...

Longli je tužno klimnuo glavom. – Bojim se da je vaš prijatelj, lekar, u pravu.

Kalagan je od cele ove rečenice koju je gradonačelnik izgovorio, čuo jednu jedinu reč, prijatelj. Usta su mu se razvukla sve do ušiju.

– Jeste li to rekli, prijatelj, gradonačelniče? Zar on moj prijatelj?

– A zar nije? – upitao je Longli iznenađeno.

Teksašnin se ponovo zavalio na sofú. – Čujte gradonačelniče, istini za volju, dovukao me je ovamo u grad, smestio u pansion i evo, sada položio na sofú, ali, ne verujem da mu je mnogo stalo da osobu kakva sam ja, naziva svojim prijateljem.

Longli je upitno pogledao Holideja.

– Ne uzimajte za ozbiljno ono što Kalagan govori, gradonačelniče. Danas naročito priča besmislice.

– Da to nije možda zbog rane na glavi? Je li ozbiljno?

– Uopšte nije. Po meni, mogao bi odmah da ustane i ode preko u krčmu. U suštini, Bilings mu je samo malo odložio odlazak do šanka.

Teksašnin se uspravio, razvukao usta, iako je osećao bolove i u grudima i u

glavi. – Neću u salun, idem u svoju sobu po šešir.

– I? – upitao je gradonačelnik.

– Onda ću gledati da što pre odem odavde. Zar niste primetili da doktoru idem na nerve? Uostalom, vi to i ne možete znati. Nerviram ga već dani! –

– Ali... – Gradonačelnik je zbunjeno počeo da se češe iza uva – meni je upravo sinula jedna veličanstvena ideja.

– Tako... – Longli se i dalje zbunjeno češao. – Dakle, stvari vam stoje ovako. Nama treba novi šerif. A pitam ja vas ko bi za to mesto bio pogodniji od čoveka koji je uspeo da sredi revolveraša Bilingsa?

Riku Kalaganu se činilo da zbog rane na glavi ne čuje baš najbolje. Da postane šerif? On, skitnica, razbojnik koji dvojicu, čak trojicu, sa Bilingsom četvoricu ima na duši? Kalagan se grohotom nasmejao. – Kako je taj posao plaćen, gradonačelniče? – upitao je više šale radi nego što ga je interesovalo.

– Mek Kroft je dobijao 40 dolara. Grom i pakao! Grad će biti srećan što je video leđa tom momku. A osobi kakva ste vi, sigurno će dati 5 dolara više.

Kalagan je progutao pljuvačku. Četrdeset i pet dolara mesečno, pa, to je pravo bogatstvo.

– Pedeset! – umešao se Dok. – Ako toliko ponudite, Rik neće odbiti.

Kalagan je bio toliko zbunjeno i ošamućen da je osetio kako mu žile iskaču na slepoočnicama.

Gradonačelnik se složio. – Ol rajt,

doktore. Uspeću to da proguram. U svakom slučaju, pogodnijeg čoveka za to mesto ne bih našao. – Izleteo je iz ordinacije kao na krilima, a Kalagan je tupo piljio u Džordžijanca.

– Čestitam! Dakle, ovaj put do Fort Vebstera nismo uzalud prevalili.

– Kako to mislite? – mucao je Teksašanin. – Valjda ne verujete ozbiljno da mogu da prihvatim taj posao.

– Čujte, Kalagane, hoću nešto da vam kažem. To što ste vi nekoliko puta porbicali šta je čije vlasništvo, bilo je prilično glupo s vaše strane. To ste uostalom, isključili i može da vam služi kao pouka. Ako se ona stvar sa železničarom doista tako dogodila, kao što ste vi opisali, najbolje je da na nju zaboravite. Znam o kome se radi. To je grupa lupeža. Da vi niste bili brži i njeg gurnuli sa vagona, vi živi ne biste sišli. To mi možete verovati na reč. Ono što je važno, jeste, da nikog namerno ne pošaljete u smrt, Rik. Samo to je bitno. Ovo je surova zemlja u kojoj često biva opravdana izreka „ti ili ja“. Čovek ispred bara u Gambeti ne bi vas ni ostavio da šetate. A što se tiče onih tipova gore na visoravni, oni su čak počeli da vam kopaju raku. Bili ste brži, to je sve. A sada smo stigli do Bilingsa. Prokletstvo! Verovatno je malopre bio vaš zvezdani trenutak, čoveče. Taj tip je došao u grad da nas dvojicu sredi. Smem se kladiti da je došao po nalogu Mek Krofta i Bila Novskog.

– Ali, vi zaista mislite da mogu da

prihvatim posao koji mi je gradonačelnik ponudio? Ja nisam šerif. Dok, vi jeste čovek koji ima vrednosti. Puška od čoveka u svakom pogledu. Ali, ja, da budemo iskreni, ja sam nula. S tim sam načisto već tri decenije. Šerif, do đavola, mora da bude ispravan momak. Čovek s kičmom i poštenjem i švakako odličan strelac. Onaj pogodak malopre, to vama mogu da priznam, bio je čista slučajnost. Kunem vam se!

Holidej je odmahnuo glavom. – Takav pogodak nikada nije slučajnost, Kalagane, budite sigurni u to. Ja to najbolje znam. Ko u takvom odlučujućem trenutku postigne pun pogodak, ne može učiniti to slučajno. Ili, ako vam se to više dopada, i dalje može tako isto dobro slučajno da pogađa. – Holidej je hteo da ohrabri skitnicu. Znao je vrlo dobro da se ubistvo železničara ne može smatrati nevažnim. Čak je izmislio priču da zna o kome se radi, samo da bi ga umirio. Na kraju krajeva, ovaj čovek je živ, ide stranputicom i isplati se vratiti ga na pravi put, stvoriti mu čvrsto tlo pod nogama.

Sada mu se pružila jedinstvena šansa.

Teksaška skitnica, Rikard Kalagan je prihvatio šerifsku zvezdu u Fort Websteru, jednom od većih gradova države Kolorado. Danima još nije mogao da veruje u svoju sreću. Dole, u svojim zavlačaju, u prostranom, peskovitom Tekساسu, nikada mu to ne bi uspelo. A ovde, u brdovitom Koloradu, državi koja se

smatrala naprednijom i civilizovanijom, tu su mu ponudili posao šerifa.

Dogodilo se jednog sunčanog prepodneva. Sa visokih planina duvao je svež prijatan povetarac glavnom ulicom. U Fort Webster je opet stigao usamljeni jahać. Stigao je iz pravca severozapada. Bio je niskog rasta, izboranog lica i bezubih vilica. Nosio je šešir okržanog oboda, kaubojsko odelo i kolt kalibra 38. Mils Jerovim je pripadao Barklijevoj bandi. U grad ga je poslao Mek Kroft, kako bi saznao zašto se Bilings tako dugo ne vraća. I rančer je primetio da mu nema telohranitelja. Kada je video u svom dvorištu Mek Krofta, kojeg je još uvek samtrao šerifom, upitao ga je gde je Bilings?

Šerif nije mogao mnogo da mu ispriča. – Ja sam mu samo rekao da se u gradu nalazi momak koji ga traži.

– I?

– Odmah je uzjahao konja i otišao.

Rančer je obrisao znoj sa čela. – Koji je taj tip, mislim onaj što traži Bilingsa?

– Ne poznajem momka. Visok, oštrooki tip. Vešto barata revolverom. Prolazio sam ovuda i pomislio da to ispričam Bilingsu kako ga onaj dugonja ne bi mogao iznenaditi.

– Dobra ideja – promrsio je Barkli podozrivo. – Možda je Bilings sa tim tipom odmah odjahao dalje, ko zna?

– Zar vi to smatrate mogućim?

– Sa revolverašima nikad ne znaš na čemu si. Danas može da izgleda da će zauvek ostati ovde, a onda se pojavi

nekadašnji prijatelj, vine se u sedlo i nestane. To je bar dobro poznato, šerife.

Pošto se Mek Kroft nije mogao bez razloga danima zadržavati na ranču, su-tradan ujutru je poslao kaubojja Jerovima u Fort Webster. Rančer se nije bunio, jer je i sam bio veoma zainteresovan i zabrinut za revolveraša.

Mali kauboj se zaustavio pred salunom „Crna šuma“, kliznuo iz sedla i pogledao oprezno oko sebe. U lokalu u to vreme bio je jedan jedini gost, novi šerif. Naslonio se na šank i slušao krčmarevu priču. Džozef Korn je pre izvesnog broja godina došao sa svojom mladom ženom iz daleke Evrope i s mukom se probijao kroz život.

Kalagan koji je slušao krčmara ipak je bio dovoljno budan da po krčmarevom licu zaključi da prispeli gost nije nipošto prijatelj.

Korn je zato rekao glasno. – Vi možete i da se hranite kod nas, šerife. Ja sam kuvar. To sam uostalom i učio. Danas, na primer, imamo specijalitet kuće...

– Bogami, sa vrata sam još osetio prijatan miris...

Mali kauboj je smatrao da i on treba nešto da kaže. Tek sada mu je doprlo do svesti da krčmar čoveka za šankom oslovljava sa šerife.

– Šta sada ovo znači? – rekao je jedva razumljivo. – Zar je Mek Kroft ovog tipa sebi navalio na vrat? Ko li ga plaća i čime?

Rik Kalagan se polako okrenuo. – Je li to neko kašljao, krčmaru?

Krčmar je zatvorio vrata koja vode u kuhinju. – Tako izgleda, šerife.

Jerovim je zbunjeno gledao u zvezdu na Teksašaninovim grudima. – Da li vas je to Mek Kroft postavio?

Kalagan se glasno nasmejao. – A, to si ti kašljao, malecki?

Kauboj je pomodreo od besa. – Šta vam pada na pamet, čoveče? Ne mislite valjda da zbog toga što vas je Frenk Mek Kroft postavio za svog pomoćnika, možete tako da razgovarate sa nekim od Barklijevih ljudi. Samo oprezno, stranče, mi ovde imamo sopstvene metode kako da obezbedimo nečije poštovanje. Što pre to uvidite, to je bolje po vas. Ko neko vreme hoće ovde na miru da diše, mora se pristojno ponašati. Je li jasno, mladiću?

– Moram da priznam, goniću krava, da za svoj patuljasti rast umeš čak veoma oštro da govoriš: No, da ne odugovlačimo, ja se zovem Kalagan, Rik Kalagan, i ovde sam novi šerif. Ako od svoga prijatelja Mek Krofta treba da primiš još novca, valja da odjašiš na Barklijev ranč i potražiš bivšeg šerifa. Najverovatnije ćeš ga naći iza neke prevrnutе bačve ili sanduka. Što se tiče Fort Webster, odavde je uhvatio maglu. I još nešto, ko veruje da ubuduće može da se pravi važan na način na koji to čini Mek Kroft, taj će doživeti da mu ja polivam zube usijanim olovom. Ukoliko možda tražiš onog bledeg revolveraša Bilingsa,

mogu te obavestiti da je on postao još bleđi i da leži preko u mrtvačnici. Večeras, kada se mrak bude spustio, grobar će ga zakopati.

Mali kauboj je gotovo pozeleneo. – Šta... šta ste to rekli. Bilings?

Kalagan je bacio novčić na šank i uputio se prema vratima. – Ispij svoje piće, kauboju, pa se onda gubi odavde!

Rekavši to, šerif je s treskom zatvorio vrata.

Kauboj je osetio kako ga neka nevidljiva ruka davi. Brzo je zadenuo oružje u pojas i izašao napolje. Kao u snu, hodao je preko ulice, odvezao konja sa prečke i oborene glave napustio grad. U dvorište ranča, stigao je tek popodne.

Mek Kroft je rančeru ispričao kako je saznao da se u ovom kraju mota neka banda razbojnika, pa će zbog toga morati nekoliko dana da se ostane na imanju. Bivši šerif je stajao baš kraj koralu, kada je kauboj ušao u dvorište. Mek Kroft je odmah hteo da pritrči, ali je primetio rančera kako daje znak kauboju da pride verandi.

– Hej, Jerovime, brzo si se vratio. Jesi li govorio sa Bilingsom?

Gonič krava je ukočenim pokretima kliznuo iz sedla. – S njim niko više ne može da razgovara, jer on više nikoga ne čuje.

Kas Barkli je ljutito nabrao obrve. – Šta to treba da znači? Da nije pijan?

– Kamo sreće.

Rančer je u jednom skoku preskočio ogradu verande i prišao malom kauboju.

– Čoveče, otvaraj konačno usta. Šta je sa Bilingsom?

– On je mrtav – uzvratilo je kauboj.

U prostranom dvorištu zavladała je duboka tišina. Sedam osoba, koje su se zatekle u bizini, čulo je svaku reč. Čuli su i Mek Kroft i Novski.

– Mrtav? – jedva je prevaleo rančer preko usana. – Jesi li to rekao mrtav, čoveče?

– Da, ustreljen. Leži u mrtvačnici Fort Vebstera u glavnoj ulici.

– Ustreljen? Pa, to je nemoguće! – vikao je Barkli van sebe od besa. – Kome je to moglo da uspe da Bilingsa izbaci iz čizama?

– Novom šerifu u Fort Vebsteru – procedio je kauboj i ispod oka odmerio Mek Krofta.

Rančer je takođe okrenuo glavu i pogledao prema koralu. Međutim, Mek Kroft se kažiprstom kucnuo po čelu, pokazujući na taj način nedvosmisleno da kauboj ne zna šta govori. To je rančera do te mere razgnevalo da je dokopao kauboja za prsluk i naglo ga privukao sebi. – Slušaj, žgoljavi, sabiću ti sve zube ako samo pokušaš da vučeš za nos Kasa Barklija. Šerif Fort Vebstera stoji tamo kraj koralu.

– Mislite na onog koji je pobegao iz grada?

Preko rančerskog dvorišta prozviđdao je metak. Jerovim je kriknuo i uhvatio se za mišicu.

Mek Kroft je ljutito prišao rančeru. – Jeste li čuli, Barkli, šta je ovaj lupež

kazao? To povlači kaznu bez odlaganja. Neka se u pokrajini niko ne usudi da vredi Mek Krofta.

Rančer se isprasio. Oči su mu sevale. – Slušajte, Mek Kroft. Ma šta da se dogodilo, vi nemate prava da pucate na moje ljude kao na kojote.

– Budite oprezni, Barkli! Ne dozvoljavam da se sa mnom iko šali, vi to dobro znate. Osim toga, u gradu se okupilo nekoliko momaka s namerom da likvidiraju Bilingsa. To sam već pomenuo. Očigledno da su ga i likvidirali. Pored onih u gradu, došli su još neki koji su nastavili pravo prema vašem imanju, tako sam bar našao. Trebalo bi da se zamislite nad tim. Uostalom, postoji jedno jedino rešenje, mislim za vas. Pokupite svoju momčad i odjašite u grad da osvetite Bilingsa. To će verovatno uplašiti one ostale koji su hteli da ga potraže ovde na ranču. Možda bi bilo najbolje da odmah pošaljete dvojicu najopasnijih. Jedan je razbojnik odeven kao kicoš s Istoka. Ima oštre oči i brz kolt. Drugi je teksaška skitnica. Kicoš se predstavio kao zubni lekar, ili tako nešto. Stanuje u kući između gradonačelnikove i bogatog trgovca gotovim odelima. Hoću da kažem, tačno preko puta gradske većnice...

Barkli je zamišljeno nabrao čelo. – A vi, Mek Kroft, šta ćete vi u međuvremenu činiti?

– Ja ću vršiti svoju dužnost, rančeru. Prvo ću odjahati na Frendlerovu farmu da vidim da li je tamo sve u redu, pa ću

se preko Kotmenovog ranča vratiti u grad.

*

U grad su stigli predveče. Kod Doka u hodniku, još uvek su sedeli pacijenti na dugim klupama, na brzinu istesanim. Klupe su bile duž oba zida s kraja na kraj hodnika.

Longli je stajao iza zavese na prozoru i radovao se što mu bolovi u nozi divno popuštaju.

Novi šerif, Rik Kalagan, nalazio se u svojoj kancelariji i kroz sporedna vrata, preko hodnika, posmatrao je udaljene Kolorado planine i njihove tamne vrhove. Isto kao i Džordžijanac, podozrevao je da njegova sreća neće moći dugo da potraje. S jednim je bio načisto. Zvezdu dobrovoljno neće davati. Ako treba, umreće ali, zvezdu neće dati. Činiće ono što mu je Dok rekao. Postaće drugi čovek, bolji čovek.

Džon Gomerin, kovač je upravo završio potkivanje konja i podigao glavu kada je u daljini začuo topot kopita.

– Kas Barkli! – oteo mu se uzvik. Stari, sedobradi trgovac koji je stajao uz njega, iznenađeno se trgao.

– Hej, zvuči mi nekako mračno. Da nisu razbojnici?

– Ne, nego momčad sa jednog ranča.

– Prokletstvo, a ja sam ih smatrao razbojnicima!

– Kauboji će se sigurno i ponašati kao razbojnici, jer je Kalagan ubio rančerovog telohranitelja.

– Kalagan?

– To je novi šerif.

– Zar Mek Kroft nije više u gradu?

– On je poražen od Kalagana i Doka.

– Doka?

– Doktora Holmera koji je preko puta gradske većnice otvorio ordinaciju. Moja žena je već bila kod njega. Puška od čoveka. I ja imam nekoliko „zardalih“ zuba.

Trgovac se instinktivno uhvatio za usta, ili, bolje rečeno, za mesto gde su mu tri zuba već godinama zadavala nevolju.

– Kažete da je puška od zubara? Hm, možda bih i ja trebalo da odem do nje.

– Svakako to učinite, ukoliko već nije prekasno.

– Kako to mislite?

– Eno, pogledajte i sami.

Šerif je izašao iz kancelarije, čuo je topot kopita i hteo je da vidi šta se dešava. Zastao je nasred ulice.

Dole, desno, Dok Holidej, takođe privučen topotom, izašao je na trem svoje kuće i naslonio se na jedan od stubova. Cigaretu mu se nalazila u desnom kraju usana, a ruke je prekrstio na grudima.

– To je on, doktor – došapnuo je kovač trgovac. Ovaj se nesvesno još jednom uhvatio za usta.

U međuvremenu su se Kas Barkli i njegovi ljudi približili, jašući u širokom frontu. Pet koraka ispred šerifa, rančer je podigao ruku i zaustavio konja. – Ko si ti? – gotovo se brecnuo na Kalagana.

Ovaj je stajao raskoračen i miran kao

kamena gromada, ruku spuštenih na bedra.

– To sam ja upravo tebe hteo da pitam.

Između Barklijevih očiju usekla se duboka bora. – Slušaj dobro, momče, šta ću ti sada reći. Ja sam Kas Barkli, a ovde su petorica mojih kauboja. Tražim dvojicu razbojnika koji su ustrelili mog prijatelja Bilingsa.

Kalagan koji se nipošto nije dobro osećao u sopstvenoj koži, tek tada je primetio da se Dok pojavio na tremu. Sada je već bio sigurnije zaštićen.

– Razbojnici? Do pre nekoliko minuta u gradu nije bilo nijednog razbojnika, Barkli, a što se revolveraša Bilingsa tiče, ja sam ga isterao iz čizama, jer je sa prilično mračnim namerama došao u Fort Webster.

– Ti? – procedio je rančer kroz zube.

– Ja, lično. Nadam se da si dovoljno razuman da uvidiš da šerif ne može tek tako dozvoliti da ga ustrela s leđa.

– Šerif... s leđa...

– Tako je, Barkli. Moje ime je Kalagan i ja sam šerif ovog lepog grada. Nadam se da ćeš se na to navići. Tvoj prijatelj Bilings je stajao tačno tamo gde ti stojiš i hteo je da mi puca u leđa. Interesuje li te još nešto, Barkli?

Bogati rančer je gotovo poplavio od gneva. Hitro je izmenjao pogled s jednim od svojih kauboja, dežmekastim, snažnim i podmuklim momkom, po imenu Džon Barker, a onda je povikao iz sveg glasa. – Ti šerif? Čoveče, ko je to tebi dao zvezdu?

– Ja i članovi gradskog saveta – oglasio se gradonačelnik sa vrata svoje kuće.

– O, matori ćopavko je takođe ovde! – zaključio je Barkli.

Kalagan je spustio ruke na bedra i opomenuo drskog razbojnika. – Samo još jednu uvredljivu reč na račun gradonačelnika, goniču, i provešćeš nekoliko sati bez svesti iza rešetaka!

Barker je ljutito zabacio glavu i obratio se svom gazdi. – Kase, dozvoli da ovog momka izbušim olovom.

Rančer je bio sasvim siguran u ishod ovog sukoba i veoma samouveren. – Samo trenutak, hoću da ti psi budu ovde zajedno. Gde je onaj drugi razbojnik, Kalagane?

Novi posao kao da je Teksašaninu ulio izuzetnu hrabrost. – Malopre sam ti objasnio, ali, ti si očigledno gluplji nego što sam to pretpostavio. Ako baš po svaku cenu želiš da nađeš razbojnika u ovom gradu, onda ih potraži među svojim momcima.

Rančerove ruke i ruke Džona Barkera kliznuše prema revolverima. Uspeli su da izvuku oružje brže od Kalagana. Uprkos tome, koltovi su im bili izbijeni iz ruku pre nego što su mogli da pucaju. Odjeknula su dva metka i koltovi rančera i kauboj našla su se na zemlji. Svi, kao po komandi, okrenuli su glave. Preko, na tremu, stajao je visok, naočit čovek, oštih crta i ledenoplavih očiju. Nosio je crni šešir i sivo pamučno odeo. U obe ruke držao je na gotovs, teške

revolvere kalibra 45, sa niklovanim cevima i drškama ukrašenim slonovačom.

Kas Barkli je od straha zinuo. – Nebeša, ko je sada to?

Odgovorio je Kalagan, držeći takođe uperen revolver u ruci.

– To je naš novi lekar. Verovatno vam je odbegli Mek Kroft govorio o njemu. Najvažnije za vas jeste da znate, da doktor na smrt mrzi da neko potegne revolver bez poziva. U tom pogledu se veoma dobro slažemo.

Naočigled svih prisutnih na ulici, sa Kasom Barklijem se nešto čudno dogodilo. Odjednom se strašno izmenio. Prvo je bio crvenomodar u licu, onda je stegao pesnice kao da hoće da vikne, a odmah iza toga posiveo je kao pepeo i uhvatio se rukom za srce. Sasvim lagano, kliznuo je iz sedla i pao u uličnu prašinu.

Niko nije ni trepnuo.

Kauboj Barker je počeo da viče. – Doktor ga je ubio! – Na to su se dvojica od rančerovih momaka mašili za oružje.

Džordžijanac je otkočio koltove i opomenuo ih. – Ostavite pucaljke gde su. Ja ga nisam ustrelio. On ima srčani napad.

– Laž! – vikao je Barker iz sveg glasa. – Napred momci, ustrelite ubicu!

Holidejeve oči su opasno sevale. – Ko samo trepne, gotov je!

Barker je posmatrao ukočeno, opasno, preteće lice novog lekara. Podišla ga je jeza. – Pustite me da sjašem, doktore, hoću da pogledam gazdu.

– Sjaši samo ti!

Barker je kliznuo iz sedla, ali je i dalje netremice posmatrao Džordžijanac pravo u oči.

– Hajde, kauboju, pogledaj brzo! – naredio mu je Holidej.

Barker se lagano sagnuo nad gazdom i počeo da ga opipava. Nije žurio. Kada je najzad podigao pogled prema ostalima, iz njegovog pogleda izbijala je mržnja. – On je u pravu. Rančer nije pogođen metkom, a ipak je mrtav.

Na glavnoj ulici vladala je pritiskujuća tišina. Džordžijanac je opomenuo rančerove ljude. – Da li je mrtav ili ne, to tek treba da utvrdim. A vi, ljudi, pazite šta radite! Ruke što dalje od koltova!

Momci su oklevajući vratili oružje u futrole. Svojim tipičnim gipkim hodom, Džordžijanac je sišao sa trema i stupio na ulicu. Prišao je rančeru, nagnuo se nad njega, ali tako, da ispod oboda može da motri na prisutne.

Džon Barker se nalazio na dve jarde ispred njega.

Kauboju Kidu Bleku se učinilo da je kucnuo njegov čas. Potegao je oružje i otkočio ga.

Gotovo se same zemlje, s mesta gde je Holidej čučao, kraj rančera, blesnu. Kid Blek se prevrnuo iz sedla. Novi lekar je usetao i objasnio. – Ja sam vas opomenuo. – Vratio je oružje u futrolu i ponovo se nagnuo nad rančerom. Pregledao ga je pažljivo, bez žurbe. Kada se konačno ispravio, saopštio je kaubojima.

– Vaš gazda nije mrtav.

Dok Holidej je tada prišao Bleku kojeg je izbacio iz sedla. – Ni on nije mrtav – obratio se Barkeru. – Donesi ga preko kod mene, ja ću ga previti.

– A šta je sa našim gazdom? – procedio je Barker nesigurno.

– Verovatno ima srčani napad.

– Srčani napad?

– Da, siguran sam da ga je dosada imao više puta.

Barker je pogledao ostale kauboje. Javio se Čarli Norton. – To je tačno, ja sam bio prisutan i to dva puta. U Flegstafu se jednom u dvorištu jednog trgovca konjima, jednostavno preturio iz sedla, a drugi put na ranču u njegovoj sobi, i to onda kada je saznao da je izgubio hiljadu dolara prilikom prodaje goveda.

Rančer Kas Barkli je u ordinaciji ponovo došao svesti. Zbunjeno je osmotrio oko sebe. Ugledao je lice Doka Holideja i namrgođena lica svojih ljudi.

– Šta se dogodilo?

Barker mu je objasnio.

Rančer se oprezno uspravio i zbunjeno pogledao Džordžijanca.

– Srčani napad?

Holidej je stajao kraj prozora. Upravo ga je otvarao.

– Da, trebalo bi da budete znatno mirniji, rančeru.

Barkli je skočio na noge. – Šta sam vam dužan?

– Jedan dolar!

Rančer se mašio za džep i bacio novac na pod.

– Stoj!

Barkli, koji je već krenuo prema vratima, zastao je i upitao preko remena. – Šta još hoćete?

Kockar ga je oštro odmerio, pa mu je gotovo šapatom naredio. – Ako vi nemate manire, Barkli, to je vaša stvar. Međutim, kod mene po podu nećete bacati ništa. Podignite taj dolar!

Bogati rančer se lagano vratio, stao na pola koraka pred Holidejem dok su mu se grudi nadimale. Hteo je da vikne, ali je iznenada osetio u grudima jak pritisak. To mu je lekar naslonio cev revolvera na grudi. – Podignite taj dolar, mister. Barkli se lagano sagnuo i podigao novac. Holidej ga je uzeo i stavio u džep. – Još nešto, Barkli, previo sam i vašeg čoveka, a i to staje jedan dolar.

Sada je tek rančer primetio da Kid Blek ima zavoj na glavi.

– Šta se to dogodilo, ko je pucao na tebe?

– Ja! – javio se Holidej mirno. – Metak ga je samo okrznuo. Sada mi dajte i taj drugi dolar.

Kauboj Blek se mašio za pojas i pružio kockaru novac.

– U redu je, sada možete da se gubite!

Svi su napustili ordinaciju. Napolju ih je čekao Džefri s konjima. Šest ljudi sa ranča vinulo se na konje i odjahalo. Naravno, nisu više jahali u širokom luku jedan uz drugog, gordo i drsko kao što su došli, nego jedan za drugim, namršteni i oboreni glava.

*

Barkliju je bio pun nos novog šerifa i novog lekara.

– Tačno, kada bih morao da umrem od bola – govorio je dok su se vraćali na ranč – neću dozvoliti onom bahatom psu ni da mi dotakne zub.

Za to vreme, ranjeni kauboj Blek sedeo je u sedlu i ćutao. Bilo mu je svega preko glave. Novi doktor u gradu mu je saterao strah u kosti.

Najćutljiviji i najmirniji za vreme ovog puta bio je sam rančer. Odavno je znao da nije zdrav. Uostalom, srčani napad je imao ne samo ta dva puta, kako je to njegov kauboj rekao. Dešavalo se mnogo češće. Srećom, to izuzev njegove sestre koja je bila uz njega, niko nije ni primetio.

Dakle, ima slabo srce! Sama ova pomisao toliko je uplašila rančera da je gotovo zaboravio na svoj gnev prema doktoru Holmeru.

Uprkos tome, ni Teksašaninove ni Džorždijančeve zvezde nisu stajale baš u povoljnom položaju. Frenk Mek Kroft nije mirovao. Kada je sledećeg dana na jednom malom ranču saznao šta se u gradu odigralo, ljutito je udario pesnicom o sto, tako da su čaše počele da poigravaju.

Siromašni rančer i njegova žena uplašeno su ga posmatrali. Nisu baš bili oduševljeni činjenicom što se šerif iznenada pojavio kod njih i ispričao im priču o tobožnjim razbojnicima, istu onu koju

je pričao i Barkliju. Odmah je poslao tri kauboja da pretražuju okolinu i uopšte, ponašao se kao naredbodavac.

Strah ljudi na ovom malom ranču od surovog čuvara zakona, koji ih je godinama maltretirao, bio je još uvek veliki. Nisu se usuđivali da mu protivureče, nego su ćutke izvršavali naređenja.

Mek Kroft je sedeo uz Novskog, kojeg su poslednji događaji učinili veoma zamišljenim i govorio je tako da svi mogu da čuju. – To su razbojnici. Povelili su sa sobom najmanje tuce ljudi i svuda ih rasporedili. Grad je postavljen na glavu, a sada niko tačno ne zna šta se dešava. Samo znam ja, Frenk Mek Kroft, šerif. Ja ću biti taj koji će osloboditi grad od šljama. Uostalom, to je moja dužnost.

Novski je pokušao da ga demantuje objašnjavajući da ne razume otkuda sada čitavo tuce kad on zna za samo dvojicu koji su došli u grad. Šerif je bio van sebe od besa i nazvao ga je pravim idiotom.

Rančer i njegova žena su ćutali, ne znajući šta se zapravo dešava.

Kada se večer spustilo, Bil Novski je odjahao na severni kraj grada i zakucao na vrata male siromašne kuće koja se nalazila iza zapuštenog vrta. Vrata mu je otvorila pogrbljena starica. – Bil?

– Ja sam! Je li Džek kod kuće?

– Nije.

– Onda ću ga sačekati. – Gotovo grubo je odgurnuo staricu i ušao u hodnik.

Džek Česterton je bio momak od devetnaest godina, danguba kao i Novski. Neko vreme radio je na ranču kao štalski momak, a onda, kao pomoćnik u pošti. Odatle je izbačen, jer je otvarao i čitao tuđa pisma. Od tada se povlačio po okolini, spavao kojekuda, ponekad navraćao kući da bi majci uzeo poslednji komad hleba, a onda odlazio u salune, ne bi li ga ko častio pićem.

Danas baš nije imao sreće da od nekog izvuče čašu pića, ili da kockarskim trikom zaradi neki novčić. Novi šerif je savesno obilazio grad i lokale, što se Džeku nije ni najmanje sviđalo. Brzo se vratio kući.

– Neka me đavo nosi ako ovo nije Bil Novski! – uzviknuo je kada je ugledao posetioca.

– Helo, Džek!

– Gde se to smučaš, čoveče? Zašto si uopšte hvatao maglu? Uveren sam da se ni novi doktor a ni šerif ne interesuju više za tebe. Ti si ionako za njih bio sitna riba – rekao je Džek.

– Imam za tebe jedan posao – počeo je Novski.

Starica se umešala. – Moj sin nema nikakve poslove sa revolverašima.

– Drži se po strani, majko – presekao ju je Džek. – Ovo su muški poslovi koji se tebe ne tiču.

Starica je izašla iz sobe, a Novski je pokazao Džeku krupnu novčanicu koju je on pohlepno gledao.

– Ovo bi mogao da zaradiš, Džek.

– Kako?

– Ti vešto barataš nožem – počeo je Novski oprezno.

– Nemoj tako zaobilazno. O čemu se radi?

– Ja sam te u svoje vreme gledao kako bacaš nož i divio ti se. Pomislio sam još onda, kakav vraški momak! Konačno svako ne može da bude veličanstveni strelac revolverom, to je veština! O nožu i da ne govorimo.

– Govori konačno u čemu je stvar. Šta hoćeš od mene?

– Ovaj novac ovde, to je predujam. Posle obavljenog posla dobićeš još četrdeset dolara.

Suma koja mu je ponuđena, za mladića kakav je bio Džek, bila je pravo bogatstvo i za taj novac bi učinio sve.

Kada je čuo šta se od njega traži, trgao se.

– Doktora? Čoveče, ti mora da si poludeo! Ne misliš valjda ozbiljno da ću nasrnuti na tog momka? Uostalom, video sam ga kako je sredio Mek Krajta. Bio sam na ulici kada sam video kako je revolverima zaustavio Barklija i njegove kauboje.

– Za revolveraše je naravno opasno, ali, ti ne treba da na njega nasrneš revolverima.

– Bez obzira, da mi ponudiš i šezdeset dolara, s tim momkom ne bih hteo ništa da imam. Siguran sam da ne bih uspeo da izvučem ni nož do pola, a već bi me napunio bar sa tri metka. Da si ga video u sukobu sa Barklijem i njegovim

ljudima, sve bi ti bilo jasno – govorio je Džek.

– Govoriš gluposti, ko kaže da treba da ga napadneš danju.

– Misliš noću? Lik Havelok mi je kazao da taj momak ima sokolovo oko i to je istina. U to sam se i sam uverio. Ne, Bil, moraćeš da potražiš drugog momka, to nije posao za mene.

– Džek, uvek je bila tvoja velika mana što nikada nisi hteo da saslušаш čoveka do kraja. Ko ti je rekao da treba da ga napadneš na ulici?

– A gde onda? Možda u njegovoj kući?

– Da, baš tamo i zbog toga što je to najjednostavnije na svetlu.

– Ako je tako jednostavno, što ti to onda ne učiniš?

– Glupače, naravno zbog toga što ne umem da baratam nožem. Nego, ti ćeš zaraditi lepe pare. Onaj doktor Holmer je razbojnik, a i Teksašanin takođe. To su najmljeni lupeži kojima je stavljeno u zadatak da zagospodare gradom, kako bi neki mračni tipovi mogli da vode svoje prljave poslove.

Česterton je prasnuo u smeh. – Čoveče, zar ti zaista veruješ u gluposti koje mi sada pričaš?

– Gluposti? To uopšte nisu gluposti već činjenice. Neka ti sve uostalom ispriča Mek Kroft koji je u to upućen.

– Mek Kroft? – Mladić je odjednom bio obuzet strahom od čuvara zakona. – Šta li taj ima sa celom pričom? Ja sam mislio da je uhvatio maglu.

– Hvala bogu, to misle i ostali u gradu. Međutim, nije tako. Mek Kroft je u blizini. Znao je da Longli i neki drugi razbojnički tipovi u pokrajini žele da ga oteraju. Dolazak one dvojice revolveraša ga je malo iznenadio i izbacio iz sedla. Napustio je grad samo da ne bi tim revolverašima pružio mogućnost, a ni priliku, da ga ubiju s leđa.

– S leđa, čoveče, ti zaista ne znaš šta govoriš. Strelcu kakav je doktor uopšte nije potrebno da nekoga ubija s leđa i iz zasede. Taj čovek je genije za revolver, fantom-strelac. Znam sigurno da to nije promaklo ni Mek Kroftu.

– Fantom-strelac – rugao se Novski. – Taj čovek je razbojnik! – Bil Novski je nagovarao mladića pola sata i najзад mu je uspelo da ga ubedi. – Jedan od nas će biti u dvorištu, jedan u samoj kući, a jedan u ordinaciji. Greška ne može da se dogodi. Ti ćeš doći oko pola dvanaest na vrata, sa rukom uvezanom maramom. Naravno, ispričaćeš mu neku priču o povredi.

Džek Česterton nije baš bio oduševljen zadatkom, no, neodoljivo ga je privlačio novac.

Naravno, od ovog plana nije ništa ispalilo, jer je Dok Džeka otkrio i dobro potprašio.

*

Bilo je oko devet sati pre podne. Dok Holidej je napustio kuću i krenuo do pošte. Nije još stigao ni do polovine ulice, kada zagrme puška. Metak je

prozviđao i okrznuo mu levu stranu glave. Ljudi koji su se zatekli na ulici i posmatrali ovu scenu, ukočili su se od užasa. Džordžijanac se zaneo kao da će pasti pljoštimize na zemlju i lice zariti u prašinu. Zahvaljujući tome, izbegao je drugi metak koji mu je prozviđao preko ramena. Odjednom se još u padu okrenuo i već trenutak kasnije revolver u njegovoj desnici, bljuvao je vatru. Gore, sa balustrade kuće, jedan čovek sa puškom u ruci, pao je kao kamen na zemlju.

Holidej je i dalje stajao ledenog lica, sa koltom koji se pušio, i osmatrao je fasadu.

Rik Kalagan je istrčao iz kancelarije. Bacio je kratak pogled na čoveka koji je pao sa balustrade i uzviknuo.

– Lupež se ne miče! A vi, Dok, lice vam krvari.

Niz Dokovo lice lila je krv i natapala mu belu košulju. – Prvi metak me je dobro okrznuo. – Džordžijanac se vratio u kuću namrštenog lica. Čim je zaustavio krvarenje, stao je na prozor i posmatrao ulicu. Upravo su odnosili strelca iz zasede.

Nema više bilo kakve svrhe da ma šta pokušava, jer, ništa ne može da izmeni. San o novom životu razišao se kao magla. Nisu ga želeli ni ovde, kao ni bilo gde. Bio je i ostao odbačen! Bila je to krajnja nepromišljenost s njegove strane, što je još i ovoga puta pokušao da izmeni tok svoga života. Naglo se okrenuo od

prozora, uzeo svoju crnu torbu iz ormara i počeo da pakuje instrumente.

Na vratima se čulo kucanje. Bila je to devojka. – Šerif je napolju, doktore.

Kalagan je uleteo u ordinaciju. Odmah je shvatio što se zbiva.

– Zar hoćete da odete?

Džordžijanac je bio krajnje potišten. Da bi prikrio svoja osećanja, okrenuo je Kalaganu leđa.

– Da, šerife, hoću da odem.

– Ali, za ime sveta, zbog čega? – upitao je šerif žustro.

– Zato što ne pripadam ovde.

– Šta ja onda tek treba da kažem, doktore? Niko bolje od vas ne zna da sam ja bio jedan beznadežni lupež, jedna skitnica, jedan...

– Suviše pričate, Kalagane.

– U redu, može biti, no, hoću još nešto da vam kažem. Ako vi odlazite, idem i ja. Onda ćete i mene imati na savesti. Da nije bilo vas, ja nikada ne bih bio šerif, zapravo, bio bih davno ohlađeni leš.

Holidej je čuo kako šerif s treskom zatvara varata.

On koji se uvek obuzdavao, otvorio je vrata ormara i grubo bacio svoju torbu ponovo unutra.

Devojka se ponovo pojavila na vratima.

– Doktore...

– Šta je sada? – upitao je Holidej nestrpljivo.

– Gradonačelnik je napolju.

Longli nije sačekao lekarev odgovor,

nego je odgurnuo devojku u stranu i ušao u ordinaciju.

– Dok, čuo sam pucnje. Sused mi je ispričao šta se dogodilo. Toplo se nadam da vas to neće obeshrabriti. Nebesa, obraz vam krvari!

– Ne krvari mi samo obraz, krvarim svuda.

Longli je naredio uplašenoj devojci da napusti ordinaciju, a onda je prišao Holideju bliže.

– Dok, vi ne smete da odustanete. To je kratka borba u kojoj se mora istrajati.

– Kratka borba? – Džordžijanac se gorko nasmejao. – Biće to borba bez kraja, Džefersone Longli. Oni neće mirovati sve dok sam ovde. Grad će od toga trpeti. Ne, gradonačelnice, ono što smo nas dvojica smislili, pokazalo se lošim. Ja nisam doktor Holmer, ja sam Dok Holidej...

– Pst! – rekao je gradonačelnik uplašeno, otvorio vrata i provirio u hodnik. Kada se vratio u ordinaciju i brižljivo zatvorio vrata za sobom, nastavio je.

– U redu, vi jeste Dok Holidej, ali ovde to niko ne zna. Uostalom, svi oni koji su se okomili na vas, okomili su se na pridošlicu doktora Holmera, a ne na Doka Holideja.

– To je sasvim tačno, gradonačelnice, međutim, doktor Holmer je preuzeo na svoja pleća jedno teško breme, sudbinu Doka Holideja. Niko na svetu toga ne može da ga oslobodi. I sami uvidate. Prvo je šerif taj koji me je pozdravio revolverima, onda je to čitava grupa

kauboj sa nekog ranča, posle se pojavljuje mladić sa nožem, sada opet neki s puškom koji je hteo da me ubije iz zasede. Nemojte mi govoriti, da je to prosto niz slučajnosti. Ne, mister Longli, ni vi u to ne verujete.

Stari oficir je odmahnuo rukom. – U redu, onda idite, Holideje, sledite svoju prokletu sudbinu, kada već niste hteli da joj se suprostavite.

– Nisam hteo da se suprostavljam? – uzviknuo je Džordžijanac uzbuđeno. – Svuda sam pokušavao da joj se suprotstavim. U pedesetak gradova! Uvek sam napuštao grad tek posle prve borbe, ali, to je uvek jahalo sa mnom, ma kud bih krenuo.

– Pa, onda jašite dalje! Znam da vas ne mogu zadržati. Ja sam naime, verovao da će to potrajati malo duže, tako da jednoga dana, kada neko bude došao u grad, ko vas možda poznaje, to više neće imati značaja. Tada kada ćete se vi u Fort Vebsteru osećati kao kod svoje kuće, i kada će vas ljudi smatrati svojim sugrađaninom.

Dva čoveka su stajala ćutke jedan kraj drugoga u maloj ordinaciji i niko nikoga nije smeo da pogleda u oči.

Čulo se kucanje na vratima. Devojka je samo provirila.

– Ovde je krčmar, doktore.

Doseljenik sa starog kontinenta je ušao u ordinaciju. Još uvek je nosio belu kecelju sa kojom je stajao za šankom i štednjakom.

– Dok, ne znam da li bi vas intereso-

valo, ali, preko za mojim šankom stoji mister Kalagan. Skinuo je zvezdu i drži bošću ispod ruke. Rekao mi je da neće da ostane kod nas u gradu i da se baš sada sprema da ode.

Holidej steže zube i dalje nesposoban da pogleda gradonačelnika u oči.

– Gluposti, naš šerif nešto sanja. Odmah dolazim preko! Šta će biti danas za ručak?

Odjednom se krčmar široko nasmejao.

– Danas u podne? Štogođ vi želite, Dok! Sve po želji!

Istrčao je radosno iz ordinacije.

Odmah posle toga, Holidej i Longli su kroz prozor ordinacije videli Teksašanina kako izlazi iz saluna i ide u svoju kancelariju.

– Vidite, Holideje – prošaputao je gradonačelnik – nije vam više ni tako jednostavno da se samo vinete u sedlo i odete.

*

Kao što je rečeno, toga dana nad Koloradom nebo je bilo izuzetno vedro. Nebo, kakvo je čovek iz Džordžije voleo. No, ovaj dan će se završiti loše kao što je i počeo.

Nešto posle šest iz sporedne ulice ujahala su dva čoveka i iznenada iz četiri revolvera otvorila vatru na dva prozora ordinacije u kojoj je Holidej radio.

Sedamnaestogodišnja devojka koja je sedela u zubarskoj stolici, zgrčila se i

klonula kao marioneta kojoj su presekli konce.

Holidej je skočio kao oparen, izvukao revolver iz futrole i počeo da puca.

Jedan od dvojice jahača prevrnuo se iz sedla. Drugi je upravo okrenuo konja da beži.

Lekar je drškom razbio okno i munjevito ispalio još jedan metak. Drugi jahač je klonuo na vrat konja.

Kalagan je već bio na ulici. Njegov metak izbacio je drugog razbojnika iz sedla.

Obojica razbojnika bili su teško ranjeni i ležali na ulici nedaleko od trema Holidejeve kuće.

Kalagan je stajao nasred ulice, sumornog lica, a Holidej je klečao kraj mlade devojke. Brzo je ustanovio da joj je metak srećom samo okrznuo potiljak.

– Hvala ti gospode! – odahnuo je s olakšanjem. Dok je čistio ranu, na svoje ogromno užasavanje ustanovio je da mu ruke drhte.

Odjednom je Holidejevo lice dobilo boju pepela. Osetio je oštar bol u grudima.

U tom trenutku je nesrećnom čoveku bilo sasvim jasno da ne može da ostane u Fort Vebsteru, čak ni pod pretpostavkom da u ovom gradu zavlada mir.

Ranjavanje male Ajrin Norton do te mere ga je uplašilo da je osećao drhtanje ruku i kada je Kalagan ušao u ordinaciju.

– Prokletstvo, Dok! Kakva dva pogot-

ka! Stajao sam ukočem na vratima kancelarije i video prvog da pada, a odmah zatim i drugog kako je klonuo. Tek tada sam se pribrao! Ti prokleti... Hej, šta je s ovim detetom?

Tek kada je Kalagan video lekarevo lice, okamenio se. Sada je to lice bilo si-vo i tvrdo, a pogled očiju neprijatno leden.

Šerif je progutao pljuvačku i pretvarajući se da ništa nije primetio, napunio je revolver. Gledajući u drugom pravcu rekao je.

– Nas dvojica smo navukli sebi na vrat doista pakleni posao. Napolju u savani je mnogo mirnije.

– Ne govorite gluposti! – brecnuo se Holidej. – Kako stoji stvar s onom dvojicom razbojnika?

Kalagan je okrenuo glavu prema lekaru. Iskra nade ponovo se upalila.

– S onom dvojicom pasa. Nisu mrtvi, teško su ranjeni.

– Neka ih unesu ovamo.

– Šta, vi onu dvojicu lupeža, koji su hteli da vas ubiju, nameravate da previjete?

– Rekao sam vam da ih unesu ovamo.

Kalagan je zabacio šešir na potiljak i odmahujući glavom izašao je iz ordinacije.

Bila su to dva čoveka iz doline Torn. Gradonačelnik ih je poznavao iz viđenja.

– Radili su u šumama, mislim kada su ponekad hteli da se late posla. To su obične dangube kao i mladi Česterton,

kao i Novski. Ubeđen sam da je sve to Mek Kroft zakuvao.

– Kako je to moguće? – iznenadio se Teksašanin. – Zar on ima toliko novca da može da potplaćuje ljude?

– Ne znam, bio je prilično štedljiv. Mada, mnogo novca nije mogao imati.

– Trebalo bi ga goniti – rekao je Holidej muklim glasom. – Međutim, i to je opasno, jer bi se u međuvremenu ovamo uvukao zajedno sa svojim plaćenicima i od Fort Vebstera napravio utvrđenje.

Postojao je još jedan jedini razlog zbog koga Dok nije odmah napustio grad. Znao je da će Frenk Mek Kroft doći. Jednog dana će samo ujahati u grad, i onda će Rik Kalagan biti u beznadežnoj situaciji.

Zbog toga je i ostao.

Zar nije on sam nagovorio Teksašanina da ostane u gradu, da prihvati službu i počne da vodi nov, bolji život? Pa, zar sada nije njegov dužnost da istraje, bar do tog dana dok se Mek Kroft ne pojavi?

Džentlmen, kockar iz Bostona je ostao, ali, ne zbog toga što je želeo da ostane u Fort Vebsteru, nego zato što je čekao Mek Krofta.

No, pre dolaska odbeglog šerifa, u grad su stigli još neki nepoželjni tipovi.

Bilo je podne.

Došli su sa severa. Džef Pliger je sedeo na leđima ukradenog konja. Samer je namrgođen, jahao pored njega. Dva razbojnika gotovo i nisu razgova-

rala. Kao dva Indijanca krstarili su unaokolo, u mnogim gradovima krali i ostavljali krvave tragove.

Ovog popodneva jahali su glavnom ulicom Fort Vebstera.

Pliger je zaustavio konja pred salunom. Dok Holidej ga je odmah prepoznao. I Samera, takođe.

Prokletstvo, treba da opomenem šerifa, sinulo mu je kroz glavu.

U njegovoj ordinaciji upravo je sedeo jedan kauboj i držao se za obraz.

– Doktore, je li nešto ozbiljno u pitanju?

– Ne, nije uopšte. Moraćete se za trenutak strpiti, Džoni. Odmah se vraćam.

Prekinuo je započeti posao i ostavio pacijenta samog, što nikada nije imao običaj da čini.

Potražio je devojk u kuhinji i rekao joj da ode kod šerifa i da kaže mister Kalaganu da oprezno osmotri ulicu.

Teksašanin je upravo čistio oružje u svojoj kancelariji, kada je devojk ušla.

– Šerife, doktor vam poručuje da oprezno osmotrite ulicu.

Kalagan je pritrčao prozoru i trgao se. Upravo je video lupeže kako se penju na trem saluna.

– Grom i pakao! – zaškripao je zubima. – Te proklete svinje su dakle...

Prekinulo je u pola rečenice, jer se iznenada setio da je devojk još tu u kancelariji.

– Sve je u redu, gospođice, poručite

doktoru da sam video naše prijatelje. Neka samo mirno i dalje opravlja zube.

Bile su to utešne reči, ali, Džordžijanacu nisu mnogo pomogle. Pomerio je zubarsku stolicu sa kaubojem, tako da može da gleda kroz prozor.

– Hej! – promrsio je kauboj. – Ja vam zaklanjam svetlo, Dok.

Iako je to bilo tačno, Holidej je odmahnuo glavom.

– Ne, ne, Džoni, sve je u najboljem redu.

Radio je i dalje, ni za trenutak ne ispuštajući iz vida ulaz u salun.

Izenada je izvadio instrument iz kaubojevih usta i razrogačio je oči.

Preko, na šerifskoj kancelariji otvorila su se vrata. Rik Kalagan je stupio na trem. Gurnuo je revolver dalje levo i proverio mu položaj, a onda je teškim koracima krenuo prema salunu.

*

Pliger i Samer su prišli šanku tek pošto su ispitivačkim pogledima osmotrili salun.

Krčmar je izašao iz kuhinje i upitno ih posmatrao.

Dva razbojnika su se, bez pozdrava naslonila na šank i to levim laktovima, tako da im se desnica nalaze nadomak revolvera, a ulaz u lokal bude vidljiv.

– Viski! – promrsio je Pliger.

Dok je krčmar skidao bocu sa palice, Samer je govorio.

– Mi tražimo jednog dugonju ode-

venog kao kicoš, može imati oko trideset godina, a predstavlja se kao lekar.

Doseljenik iz Evrope spustio je čaše ispred gostiju i slegao ramenima.

– Žao mi je gospodo, ali, ne mogu da vam pomognem.

Kao po nemoj komandi, dva razbojnika se sada obema rukama nasloniše na šank i počеше krčmara da streljaju pogledima.

– Možda bismo mogli da mu pomognem da progovori, Ed? Malo je škrt na rečima, zar ne nalaziš?

Dva razbojnika su se odjednom trgla. Vrata saluna su se otvorila ali, na njima se niko nije pojavio.

Čuo se samo hrapavi glas Teksašani-na.

– Izadite napolje, momci, na svežem vazduhu je razgovor prijatniji.

Pligera i Samera zbunio je ovaj glas. Zar to nije Teksašanin kojeg su likvidirali na visoravni?

Nisu hteli da izlaze na ulicu i da tom povampirenom tipu stanu pred kolt.

Dakle, moraju kroz dvorište. No, kada su se okrenuli da to učine, zastali su kao ukopani.

Pred njima je stajao krčmar ukočenog lica sa repetiranom sačmaricom u ruci.

– Žao mi je, džentlmeni, ali, za izlazak na ulicu moraćete da koristite prednja vrata.

Pliger je napregnuto žmirkao.

– Nemoguće! Onaj momak napolju je razbojnik. Teksašanin koji hoće da nas ubije.

– U redu – složio se krčmar. – U pravu ste. On jeste Teksašanin, ali, nije razbojnik. Mister Kalagan je šerif u Fort Vebsteru. Verovatno ste ga zamenili sa nekim drugim. A sada, ako što sam rekao, na prednja vrata!

Vlasnik saluna je držao prst na obaraču, a dvojica lupeža nisu imala ni najmanju želju da budu ispunjeni sačmom. Osim toga, odjednom se iz ugla lokala pojavio pas, veliki kao tele, i odlučno krenuo prema dvojici razbojnika. Birajući između dva zla, Pliger i Samer su krenuli na ulicu, koristeći se prednjim vratima.

Idući prema vratima, obojica su, svaki za svoj račun, razmišljali o tome da ih je možda glas zbunio, da se radi o nekom drugom. Konačno, čovek koga je Pliger pogodio metkom na visoravni, ličio je pre na sve nego na šerifa. Išli su lagano prema vratima, dok ih je ovčarski pas režući sledio.

Plige je prvi kročio na ulicu, oprezno je pogledao na levu stranu i na užasavanje, ustanovio da se nipošto nisu prevarili. Hitro je poskočio u stranu i povikao.

– Opresno, Ed, ostani unutra!

Samer je hteo da se baci unazad, ali se sada ovčarski pas ustremio na njega. Skočio je formalno ga bacivši na Pligera. Oba lupeža su se otkotrljala prema stepenicama trema u uličnu prašinu.

Rik Kalagan je stajao stisnutih pesnica na ivici trema.

Vazduh kao da je bio nabijen dina-

mitom. Dok Holidej je napregnuto gledao preko ulice. Otvorio je prozor i iznenađeni kauboj, koji je strpljivo sedeo na zubarskoj stolici, video je u doktorovim rukama uperene koltove.

I gradonačelnika je iznenadila tišina na ulici i privukla ga prozoru.

– Prokletstvo! – jeknuo je. – Opet gužva! Dženi, brzo mi donesi vinčesterku.

Kćerka nekadašnjeg pukovnika izlete u hodnik i skide sa zida očevu pušku.

Sve se međutim dogodilo neočekivano drugačije. Dvojica razbojnika su ustala iz prašine i sakrila se iza konja.

U tom trenutku, igrom slučaja, grupa jahača hitala je u grad.

Bio je to šerif iz Gambete sa četvoricom članova potere. Srećom, rane koje su im Pliger i Samer zadali nisu bile tako opasne. Dvojica razbojnika nisu bili dobri strelci, tako da su samo ranili svoje gonioce.

Čuvar zakona, Hatkirs, grabio je glavnom ulicom na konju koji se kupao u znoju.

Kada su ugledali poteru, lupeži se vinuše u sedla i počеше da beže.

– Eno, eno ukradenog konja, eno zločinca! – vikao je Hatkins svojim ljudima.

Topot kopita je odjekivao kao grmljavina, a ogromni oblak uskovitlane prašine dugo se nije slegao. Onda je ponovo zavladao mir u glavnoj ulici Fort Vebstera.

Dok Holidej je nastavio da opravlja

zbunjenom kauboju zube, kada ga je mladić upitao.

– Da li se to nešto naročito dogodilo, Dok?

Holidej je odgovorio sasvim mirno, kao da do pre minut dva nije držao koltove u rukama.

– Ne, Džoni, baš ništa.

Rik Kalagan nije ni prstom maknuo, što je bilo dobro. U ovom slučaju niko nije morao ni da se meša. Dvojica razbojnika nisu imala nikakve šanse protiv petorice gonilaca. Uostalom, i konji su im bili na izmaku snaga.

Davo međutim nije spavao. Pliger i Samer su bili likvidirani, ali su zato Mek Kroft i Novski bili živi i zdravi sa svojim osvetničkim ciljem. Posle više neuspelih pokušaja napada na Džordžijance sproveli su ono što je Novski govorio mladom Čestretonu, bolje rečeno izmišljao. Mek Kroft i Novski, počeli su da vrbuju ljude, tobož kao pomoćnike zakona sa zadatkom da rasteraju razbojnike iz Fort Vebstera.

Odbegli šerif nije sakupio naročito jaku družinu. Radiło se samo o trojici, ali, ako se uzmu u obzir Mek Kroft i Novski, to je bila dosta jaka grupa od pet jahača.

Te iste večeri, kada je i poslednji pacijent napustio Holidejevu ordinaciju, devojka je pokucala na vrata.

– Napolju je jedan čovek sa Barklijevog ranča.

Holidej je podigao obrve.

– Šta taj hoće?

– Želi da govori sa vama.

– Neka uđe.

Neprimetno je popravio revolver u futroli i čekao.

U ordinaciju je ušao mrzovoljni Barker.

– Dobro veče, šta je posredi?

– Rančer poručuje, to jest, pita, da li biste možda hteli da dođete kod njega. Leži u svojoj sobi i s mukom govori.

Gonič krava je zbunjeno pritiskao šešir na grudi i nesigurno gledao lekara.

– Ja sam zubni lekár, kauboju. Žao mi je.

Gonič se neko vreme zbunjeno premešteno s noge na nogu, a onda je konačno procedio.

– Znao sam da nećete doći, međutim, dobio sam naređenje da dođem ovamo.

Holidej ga je gledao pravo u oči. Kada je video da kauboj hoće da izađe, uzviknuo je.

– Čekajte, idem i ja. – Uzeo je svoju crnu kožnu torbu i sa kaubojem izašao napolje.

– Hoćete li mi molim vas osedlati konja, odmah se vraćam!

Rekavši to, Džordžijanac je izašao na kapiju. Imao je nameru da navrati preko kod Kalagana i da ga o svom odlasku na Barklijev ranč obavesti. Međutim, u poslednjem trenutku se predomislio.

Iz mraka se pojavio jedan čovek. Bio je to Kid Blek, takođe kauboj sa Barklijevog ranča.

– Prokletstvo, Dok, vi polazite sa nama?

– A šta ste vi mislili?

– Gospode, Čarli Norton je zaradio dvadeset dolara. On se kladio sa svom momčadi na ranču da ste vi potpuno neustrašivi i da ćete sigurno poći.

U tom trenutku su se otvorila vrata na šerifskoj kancelariji. Kalagan je izašao na trem, naslonio se na stub i pripalio cigaretu. Tek tada je primetio dva konja pred Holidejevom kućom.

– Hej, šta je to tamo?

Džordžijanac mu je uzvratio.

– Sve je u redu, šerife, došla su dva čoveka sa Barklijevog ranča. Njihovom gazdi nije dobro, pa ću odjahati tamo.

– Na Barklijev ranč? Ne mislite to valjda ozbiljno?

– Zašto da ne? Prvo i prvo, treba da pregledam bolesnika, a drugo, Čarli Norton je položio na mene dvadeset dolara, pa ne mogu da dozvolim da hrabri kauboj izgubi novac.

– U redu, idem i ja.

– Ni u kom slučaju. Pozvao je mene, a ne šerifa.

Novi čuvar zakona je sa strepnjom gledao za trojicom jahača.

*

Kasno u noć su Holidej i njegova dva pratioca stigli na ranč. Ujahali su u dvorište na oznojenim konjima. Kockar je odmah kliznuo iz sedla.

Na verandi rančerske kuće stajalo je nekoliko ljudi. Kada je Džordžijanac krenuo uz stepenice, ugledao je na vratima mladu ženu. Bila je visoka i veoma

lepa. Oči su joj zasvetlele kada je ugledala stranca.

– Doktor Holmer?

Holidej je potvrdno klimnuo glavom.

– Molim vas, požurite, moj brat... – S mukom je zadržavala suze i ječanje. Džordžijanac je žurno pošao za njom, dok su Barker i Blek ostali napolju.

Svi kauboji na tremu su začuđeno gledali jedan drugog. Džefri je skinuo šešir i promrsio ljutito.

– Napred momci, pare na sunce, Čarli je dobio!

Bez pogovora, vadili su novac iz džepova i spuštali ga u šešir.

Mlada žena je otvorila Doku vrata sobe i zastala da ga propusti.

Holidej je ušao u veliku čistu lepo uređenu sobu. S desne strane se nalazila postelja na kojoj je ležao rančer. Pogledao je lekara umornim očima bez sjaja.

– Dok – jedva je procedilo – došli ste. Nisam verovao da ćete pristati. Prokletstvo, možda sada još nešto može da se učini. Mislim, iako ste mi rekli da moram umreti...

Holidej je pregledao bogatog rančera i brzo utvrdio da nije tako loše kao što je njegova sestra pretpostavljala.

Pošto je obavio pregled, Džordžijanac je seo na ivicu kreveta i blago se osmehnulo.

– Smrt je zakucala na vaša vrata, Barkli, ali je odustala. Izvući ćete se. Samo, ne bi bilo loše da se uvek setite da je podmukla i da se može vratiti. – Dao

je pacijentu nekoliko pilula za umirenje i ustao. – Kada biste bili strpljiviji i mirniji, vaše srce, iako bolesno, moglo bi vas još godinama služiti.

Posle ovih reči, bolesnik je odjednom živnuo. Pridigao se u sedeći položaj, a obrazi su mu se zarumeneli.

– Da li je to istina, doktore?

– Sasvim sigurno.

– Hodi ovamo – rekao je rančer svojoj sestri. – Uzmi zlatnik iz ormara i daj doktoru.

Mlada žena je pohitala da poslušati brata.

Holidej je odbio zlatnik.

Međutim, Barkli, koji je poslednjih dana samo šaputao, rekao je veoma glasno i odlučno.

– Morate uzeti novac, Dok. Prvo i prvo, došli ste ovamo usred noći, i to u kuću čoveka koji nije baš bio... vi razumete? Osim toga, spasli ste mi život.

Holidej je odmahnuo glavom.

– Ovo poslednje nije tačno.

Kas Barkli je bio uporan.

Budući da je imao slabo srce, iako nije bio smrtno bolestan, Holidej je prihvatio ponuđeni novac da ga ne bi uzbudivao.

– Doktore! – doviknuo je rančer kada je Holidej već bio na vratima. – Ako nedeljom, kada nemate šta da radite, svratite malo kod nas na ranč, veoma ćete nas obradovati. Moja sestra sprema izvanredno pečenje. Ukoliko pak volite da igrate poker uvek se može sakupiti nekoliko momaka. Mogao bih jednom

da vam pokažem svoje imanje, imamo nekoliko dobrih konja „preskot“ rase, a i nekoliko divnih iz Vajominga.

*

Rik Kalagan je sedeo u kancelariji za stolom i zadržmao sedeći uz upaljenu lampu. Iznenada se na prozoru čulo kućanje.

Teksašanin kliznu sa stolice i poteže kolt.

– To sam ja – čuo je glas Doka Holideja.

Kalagan je ustao, odahnuo s olakšanjem i otvorio vrata.

– Vi ste se vratili? Zdravi i čitavi! A ja sam već bio naoštren za pohod na ranč.

– Ne brinite, ali, ne bi trebalo da sedite ovde s upaljenom lampom, Rik.

– A zašto ne?

– Jer je to... nepotrebno trošenje petroleja.

Šerif je uhvatio Džordžijanca za mišicu.

– Dok, nije to u pitanju. Vi očekujete njega?

– Koga to? – upitao je Dok ne gledajući svoga sabesednika u lice.

– Frenka Mek Krofta!

*

Rok je istekao. I to za obojicu!

Nad gradom se opet pojavilo nebo bez oblaka, vreme je bilo prijatno, a povetarac blag. Dve devojke su upravo prelazile ulicu noseći korpe sa rubljem,

a za njima je zviždučući išao, sa rukama u džepovima, jedan deran.

Sedokosi sveštenik je išao ivicom pločnika glavne ulice, zagledan u svoj molitvenik i unapred uživao u zadovoljstvu koje ga očekuje za bogatom trpezom kod gospođe Dženifer, povodom rođendanskog slavlja.

Hal Pinkas, koji je posle pada s konja vukao nogu, zaustavio se pred krčmom da popije svoju obaveznu prepodnevnu kafu.

Maj Genan, berberin, stajao je dremljivo oslonjen na vrata kao da tobož očekuje mušterije, i pri tom je krišom stalno bacao poglede na kuću na suprotnoj strani ulice i sobu Meri Logan, krojačice. Naravno, časni berberin nipošto nije bacio oko na sasvim mladu krojačicu, bože sačuvaj. Ne, već godinama sanjao je vlasnicu kuće, debeljuškastu ženu od svojih četrdeset godina, kojoj ni na kraj pameti nije bilo da je mali, ćelavi berberin smrtno zaljubljen u nju.

Vlasnica mesarske radnje, muškobanjasta En Klan, imala je svakodnevne nevolje sa dvojicom pomoćnika, neobuzdanih mladića koji su joj otkazivali poslušnost. Tako je bilo još od samog početka odnosno od smrti njenog muža. Sklonila je rukom čuperak kose sa čela i sa tugom mislila na prerano umrlog supruga.

Tako je tog prepodneva svako utonuo u svoje misli, bio zaokupljen svojim željama i ophrvan svojim brigama.

Nikome naravno nije padalo na pamet da će im već u sledećem minutu, užasna borba revolverima okupirati svu pažnju, da će biti svedoci ogorčenog krvavog okršaja između ljudi kojima je borba značila život.

Dok Holidej se upravo nagnuo nad glavu mlade žene koja je još uvek delovala sveže, uprkos tome što je prevalila tridesetu. Imala je užasne bolove, ali joj troje dece, koje je poklonila svome mužu, drvoseći, nije dozvoljavalo da krene u neki veći grad i potraži zubara.

Pošto je od susedke saznala da je lekar, stranac koji je stigao u grad zubar, iste večeri je razgovarala sa mužem. Pitala ga je da li mogu sebi da dozvole da ona poseti novog lekara? Muž joj je obećao da će već sutradan saznati koliko novi lekar naplaćuje za svoje usluge. Pošto je čuo da su u pitanju prilično male i prihvatljive sume, gospođa Havelok je rešila da sledećeg dana poseti lekara.

Srce joj je ubrzano kucalo kada je najzad, posle šest pacijenata ispred nje, stigla na red. Zastala je u otvorenim vratima ordinacije ne obazirući se na nestrupljive pogleda lekareve služavke i netremice je posmatrala čoveka kraj stola koji je upravo čistio instrumente.

Džejn Havelok je odjednom zaboravila na bolove. Kao začarana gledala je čoveka.

Bio je visok, vitak i delovao je ozbiljno i pomalo odbojno. Tamna bujna kosa uokviravala mu je mršavo lice i još više isticala jagodične kosti. Ispod

ravnih, oštih obrva, gledala su dva, začuđujuća ledenoplava oka. Bile su to oči koje se ne mogu nikada zaboraviti. Nos mu je bio pravilan, a usta lepo oblikovana. Iznad usana bili su negovani brkovi. Energičnost lica naročito je isticala brada. Sve u svemu, jedno hladno, aristokratsko lice.

Džejn Havelok to lice nije videla danas prvi put. Videla ga je pre mnogo godina, preko u dalekom Teksasu. U Dalasu, velikom gradu u kome joj je živela tetka. Bila je kod nje dva meseca u poseti, najviše godinu dana pre svoje udaje.

Nikada neće zaboraviti čas kada je ovog čoveka videla. Bilo je jednog kasnog septembarskog popodneva. Nebo nad gradom imalo je gotovo žutu boju, a jara je bila nepodnošljiva.

Džejn je upravo sedela sa tetkom i jednom susetkom na tremu kuće u glavnoj ulici, kada su iznenada ujahala tri čoveka i zaustavila konje ispred priлично ozloglašene krčme riđokose Ajrin. Kliznuli su sa konja i osuli paljbu iz revolvera na prozorska okna saluna.

Jedan od njih je glasno uzviknuo ime: Dok Holidej!

To ime se neizbrisivo urezalo u sećanje mlade devojkice. Odmah posle poziva, jedan čovek je izašao iz saluna.

Dok Holidej! Izgledao je tada kao i danas, visok, otmen, hladan i odbojan.

Tri prašnjava jahača su se postavila na sredinu ulice. Njihov vođa je vikao žustrim glasom.

– Mi smo došli da se obračunamo zbog Josipa, Dok.

Na to je Džordžijanac odgovorio da je Josip varao na kartama i da je potegao nož na njega.

Bez obzira na odgovor, jahači su hteli borbu, obračun po svaku cenu.

Džejn Havelok se i danas seća uplašanih lica tetke i stare susetke. Iz šerifske kancelarije je izašao čuvar zakona bledog lica, ne govoreći ništa.

Nije zaboravila nijednu pojedinost. Pre svega, ne revolverске pucnje koji su odjekivali ulicom.

A onda? Kada se oštar barutni dim razilašao, na zemlji su ležala tri čoveka. Dok nije bio među njima. Stajao je na ulici, na nogama, dok mu je lice krvarilo, a kaput bio iscepan. Metak mu je čak skinuo šešir sa glave. Trojica jahača, koji su došli da ga ubiju, bili su savladani.

Sumornog lica, kockar Holidej je napunio kolt novim mecima. Ispalio je svega tri. Džejn je videla kako vadi iz opasača jedan po jedan i puni doboš revolvera. Ubrzo zatim vinuo se u sedlo i napustio Dalas. Građani su još danima, pa čak i nedeljama govorili o ovom okršaju. Džejn je još istog dana saznala da je revolveraš Holidej nekada bio lekar. Trgovac koji im je o tome pričao, tvrdio je da je bio odličan lekar.

Od tada je prošlo dosta godina i evo ga sada, stoji preko za stolom, samo šest koraka udaljen od nje. Nije joj izgledao ni dan stariji nego u Dalasu, isto onako visok, otmen i hladan.

Mlada žena je osetila kako je neka nevidljiva ruka steže za grlo. Htela je da se okrene i ode, ali su joj noge otkazale poslušnost. Onda je čula kako devojka za njom zatvara vrata, a čovek za stolom podiže glavu.

Kada je sreća njegov pogled, Džejn Havelok je osetila da on sve zna. Videla je izraz apatije i jedva malu primetnu boru između tamnih obrva.

– Da, gospodo?

Disala je isprekidano i uzbuđeno.

– Ja...

Iznenada je osetila kako joj noge otkazuju poslušnost. Osetila je samo lekarevu ruku i pustila da je vodi do zubarske stolice.

Džejn kasnije nije samoj sebi mogla da objasni kako su ti minuti protekli. Lekar je nije ništa pitao, samo joj je pregledao gornji red zuba, a onda je svojim finim, tankim prstima počeo naporan posao.

Kada je skoro završio i pacijentkinji rekao da malo predahne, iz Džejn Havelok je prervalilo.

– Doktore, ja vas nisam prvi put videla danas.

Holidej koji u međuvremenu je prišao prozoru da pogleda napolje, uzvratio je, ne okrećući se.

– Znam.

– Mislim, nisam vas prvi put videla u ovom gradu.

– Da, znam.

Nemoguće je da se on svega seća, pa i nje! Zbog toga mu je objašnjavala.

– Bilo je to u Teksasu.

Holidej je ćutao. Odvojio se od prozora i nastavio posao. Džejn Havelok kao da je odjednom naslutila šta se mučno u ovom čoveku zbiva. Bio je tako nesrećan, odbačen.

Veoma je žalila što mu je bilo šta kazala.

Za to vreme, oko Džordžijančevog srca kao da su se zatvarale naslage leda. Gotovo je! Prošlo! Kraj! Propao je i poslednji pokušaj da nađe vezu sa ljudskim društvom.

U predahu, dok je Holidej zamenjivao instrumente, Džejn je govorila ljupko.

– Bili ste nedužni, mislim onda u Dalasu. Vi ste odličan lekar. Ja znam da ste mi spasili zube i molim vas da mi oprostite – mucala je bespomoćno.

Pogled krupnih, ledenih očiju bio je upravljen na njeno lice.

– Šta to treba da vam oprostim?

Na licu lekara Holideja pojavio se izraz neke beskrajne tuge, koju je Džejn osetila. Uхватила ga je za ruku.

– Dok, molim vas, zaklinjem vam se da umem da ćutim.

Gotovo jedva primetno, zaigrao mu je osmeh oko usana. Osmeh u kome je bilo dosta gorčine.

– Mnogo vam hvala, gospodo, a sada, da nastavimo posao.

Baš u tom trenutku je došao Mek Kroft, odbegli šerif. Namrgođenog lica i srca ispunjenog mržnjom, ovaj džin od čoveka jahao je ispred četvorice i već je ušao u grad.

Svi su ga videli. Sveštenik, berberin, gospođa Klan, hromi čovek koji je upravo svratio na prepodnevnu kafu, kao i ostali koji su se u tom trenutku zatekli na ulici.

Dve devojke koje su nosile korpe sa rubljem i dečak koji je zviždao, držeći ruke u džepovima, počеше da beže kao da ih đavoli gone.

U tren oka, glavna ulica je opustela. Mek Kroft i četiri jahača su se približavali, zatvarajući ulicu kao živi zid.

Mek Kroft je poneo Novskog, do koga su jahali još Li Parker i Sirli Belington, dvojica opakih revolveraša. Mladi Česterton je jahao s leve strane uz samu ivicu ulice, iza ostalih.

Dok Holidej je nesvesno prekinuo posao. Imao je izoštren sluh za zvuke koji su u ovom trenutku dopirali s ulice. Brzo je prišao prozoru. Žena je još uvek sedela u zubarskoj stolici. Naglo se okrenuo i rekao.

– Mi smo gotovi, gospođo.

Glas mu je bio leden i podsećao je na zveckanje metala.

Džejn je klimnula glavom i ustala, dok su joj noge klecale.

– Koliko to iznosi, Dok?

– Kako? A da, ništa.

– Ali, doktore, ovoliki posao!

Dok joj je opravljaao zube, videla je na njegovom čelu sitne greške znoja. Uložio je mnogo napora i mnogo znanja. Sve se u njoj bunilo protiv njegovog odgovora. Uzela je pet dolara, koje joj je muž dao i spustila ih na sto.

Holidej je uzeo novac i munjevito joj ga spustio u džep haljine.

– Hvala, gospođo, primite ovo kao malu pažnju i uslugu od recimo vašeg starog poznanika iz Dalasa. Ili sam možda pogrešio grad?

Gledala ga je zadivljeno i iznenađeno.

– Da, iz Dalasa.

Videla je kako spušta rukave i u grozničavoj žurbi zateže opasač, proverava da li su mu niklovani revolveri dobro postavljeni u futrole, da li mu je magacin pun. Uzeo je kaput i šešir i pošao prema vratima.

– Do viđenja, gospođo.

– Do viđenja, doktore – uzvratila je gotovo nečujno.

Vrata su se za lekarom s treskom zatvorila.

Džejn Havelok je stajala kao ošamućena kraj stola, trglala se kao iz sna kada je napolju odjeknuo glas Mek Krfo-ta.

– Teksašanine, skitnice, izlazi iz moje kancelarije! Vratio sam se da se obračunam s tobom i onim krpačem kostiju!

Krčmar se u tom trenutku nalazio u dvorištu i uz pomoć jednog starijeg čoveka upravo je strugao drva, tako da ništa nije čuo.

Gradonačelnik je bio u gostima kod svog prijatelja Ola Hendersona.

Dakle, nije bilo nikoga ko bi mogao da pomogne.

Zla i neumoljiva sudbina odbačenog Holideja!

Izašao je pred vrata. Dva teška revolvera visila su mu nisko nad bedrima. Izraz lica mu je bio tvrd i na smrt odlučan.

Videvši ga takvog kako prolazi hodnikom i izlazi iz kuće, služavka se silno uplašila i pobjegla u kuću.

Ostao je da stoji na tremu i za trenutak je bacio pogled prema šerifskoj kancelariji, motreći ispod oka sve vreme na jahače.

Oni su ga, istina, primetili, ali, nisu mogli da mu vide lice.

Napolju na šerifskoj kancelariji su se otvorila vrata. Na njima se pojavio Rik Kalagan. Lice mu je bilo blede, a na obrazima su goreli crveni pečati.

– O, Mek Krofte! Znači, konačno si došao! Bilo je krajnje vreme. Hteo sam već da idem da te tražim.

– Čujete li ovu skitnicu, ovog poganog Teksašanina šta trabunja? Čekaj momče, uskoro ćeš pevati drugu pesmu, ti i onaj tvoj prijatelj, krpač kostijul!

Kalagan je pošao prema sredini ulice.

Holidej je lagano sišao sa trema.

Onda se dogodilo!

Nadničar Hari Berlington, koji je boravio već nekoliko meseci u naselju Džonas, osam milja istočno od grada, odjednom je prebledeo kao kreč i počeo da urla.

– Dok Holidej! Grom i pakao! Jesi li poludeo, Frenk? To je Dok Holidej!

Rekavši to, obo je konja i odjurio kao

da ga zveri gone. Ostali su gledali za njim iznenađeno.

Samo je Frenk Mek Kroft izgleda bio gluv za sve. Potegao je kolt i bez poziva ga uperio na Teksašanina.

Dva pucnja su odjeknula istovremeno. Pogodili su jedan drugog i to smrtno.

Sredini ulice pritrčala je starija žena, dokopala Džeka Čestertona za levu nogu i svukla ga sa sedla. Svojim umornim staračkim rukama kao poludela udarala je po dangubi.

Novski i Parker su kao omađijani piljili u Doka.

On je stajao na sredini ulice sam, lako raskoračen, ruku jedva primetno savijenih u laktovima. Stajao je tik uz pogođenog šerifa.

Najzad se Parker oglasio.

– Vi ste zaista Dok Holidej?

– Da, jesam Dok Holidej.

Razbojnik je žestoko opsovao i obo konja.

Bil Novski nije više imao ovde šta da traži. On je u svakom slučaju pripadao vrsti ljudi koji su samo u gomili jaki i glasni. Obojica su okruženi oblakom prašine, pobjegli iz grada.

Džek Česterton je ustajao iz prašine psujući. Stara majka ga je dokopala za rukav i gurala prema sporednoj ulici.

– Beži odavde, bedna ništarijo!

Holidejev pogled bio je prikovan za Mek Krofta. Ovaj je ležao ispružen na zemlji. Na levoj strani grudi širila mu se tamna mrlja.

Rik Kalagan ga je pogodio tačno u srce.

Kockar je pošao nekoliko koraka napred i kleknuo pored Teksašanina.

Kalaganove oči su bile širom otvorene.

– Vi... vi ste doista Dok Holidej?

Kockar je potvrdio.

– Da, na žalost, Rik.

– Na žalost? – Jedva primetan osmeh se pojavio na usnama samrtnika. – Hvala bogu što je tako. Znači, imao sam prijatelja na koga mogu da budem ponosan...

Holidej ga je gledao u oči.

– Budi miran, Rik.

– Čemu, Dok?... Znam da je gotovo... znam i to... da sam sada... kažnjen za sve... za šta... još nisam iskijao. Da li... su oni... iz Gambete... dobili svoga konja nazad?

– Jesu, sigurno, Rik.

Na Teksašaninovom licu i usnama bledim kao hartija, ponovo se pojavio osmeh, a onda mu je glava iznenada klonula u stranu.

Doktor Džon Holidej se uspravio. Odlučnim koracima uputio se prema kući, uzeo svoju torbu i produžio u dvorište. Kao u transu, osedlao je konja i izjahao na ulicu.

Na drugoj strani ulice, pred vratima saluna, stajao je krčmar, a njegova žena do njega. Gledali su iznenađeno za jahačem.

Iz sporedne uličice hitao je, hramajući, stari gradonačelnik.

Hteo je da zove, da viče, no, kada je ugledao mrtvog šerifa na zemlji i izraz lica Doka Holideja, samo je očajnički stegao pesnice i ćutao.

KRAJ

POTRAŽITE KOD SVOG
PRODAVCA NOVINA
JEDNO OD
SLEDEĆIH IZDANJA
MARKETPRINTA

SVAKOG PONEDELJKA

Senke
ILI

VANREDNI
LJUBAVNI ROMAN

ILI

SVAKOG UTORKA

